NOVEMBRE 2019 | NÚMERO 7

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ MENSUAL IMPRESA GRATUÏTA | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

‹GRATUÏT›

Els bisbes catalans aposten per "alguna cosa més que l'aplicació de la llei"

REACCIONS A LA SENTÈNCIA
La urgència del diàleg polític

JOAN ESTRUCH
El sociòleg a contracorrent (dins d'un ordre)

DESPRÉS DEL TEMPORAL
Compromís i afecte de la comunitat cristiana

COMUNICACIÓ
Catalunya Religió inicia una edició en italià

"Necessitem aliment espiritual"

SUMARI

4 RELIGIONS

Maria Rosa Ocaña:
"Necessitem aliment espiritual" | PÀG.4

Caminar i pregar per Barcelona,
la proposta del Consell Evangèlic
de Catalunya | PÀG. 11

13 SENTÈNCIA PROCÉS

Els bisbes catalans aposten per "alguna
cosa més que l'aplicació de la llei" | PÀG. 13

Davant d'una jornada excepcional,
la urgència del diàleg polític.
Editorial de la Fundació Catalunya
Religió | PÀG. 14

Reaccions a la sentència del procés
| PÀG. 16

19 PANORÀMICA

Rellegint un text estimulant:
'Gaudete et Exultate' del Papa
Francesc, per Eduard Ibánez | PÀG. 19

28 EDUCACIÓ

El Nucli Apostòlic de Lestonnac:
sumar esforços i compartir missió | PÀG. 28

SUMARI

34 VIDA RELIGIOSA

S'inicia el treball pel Fòrum de la Vida Religiosa a Catalunya | PÀG. 34

Ventura Puigdomènech: "L'Església a Algèria és social i espiritual" | PÀG. 38

El llegat de Pancho Botey a la mexicana Missió de Chinillal | PÀG. 45

50 SOCIETAT

Compromís i afecte de la comunitat cristiana després del temporal | PÀG. 50

Joan Estruch, el sociòleg a contracorrent (dins d'un ordre) | PÀG. 53

Jacques Haers: "El perill de la secularització és no preguntar-se pel més profund de la vida" | PÀG. 57

61 COMUNICACIÓ

Catalunya Religió inicia una edició en italià | PÀG. 61

Maria Rosa Ocaña: "Necessitem aliment espiritual"

"Els serbis em diuen *Popadia*, els russos *Matushka*, però jo soc la Maria Rosa". Ella és la **Maria Rosa Ocaña**, membre de l'Església Ortodoxa del Patriarcat de Sèrbia a Barcelona, i dona del sacerdot ortodox **Joan García**, conegut com a pare Joan. Amb voluntat de visibilitat i reconeixement, continuem així la sèrie d'articles de dones i Església.

Nascuda a Barcelona, del barri de Sant Andreu de Palomar, la Maria Rosa Ocaña prové d'una família molt treballadora i gens vinculada al món eclesial del moment. "No anàvem a escola religiosa ni teníem cap vincle amb cap parròquia", afirma. Era més aviat, explica, una fe popular, de celebrar les festes socials, però sense massa sentit de comunitat. Però això no impedeix que es vagi gestant en ella una gran inquietud, arribant-se a plantejar el sentit de la vida. A través d'una persona de la feina, la Maria Rosa es comença a qüestionar temes profunds i ,sobretot, si creia que hi havia una altra vida més enllà de la mort. "A partir d'aquí i també a partir de les pròpies experiències viscudes es va despertar en mi aquest sentit transcendent, estava més receptiva i atenta a totes aquelles coses que em podien donar resposta a les inquietuds."

Fiar-se de Déu

Quan aquesta persona de la feina marxa a l'estranger, la Maria Rosa sent com si caigués en un buit molt gran. "Em faltava aquella espècie d'aliment parlant d'aquells temes". Ara, anys des-

prés, reconeix que les persones sovint "anem a les palpentes en moments donats, no ens definim", però això va fer que ella s'obrís a conèixer diferents tradicions, com la mística o l'espiritualitat. Fins que entra en escena el qui avui dia és el seu marit, quan ella tenia 19 anys. En Joan García era oficial de la marina mercant i al moment de conèixer la Maria Rosa acabava de decidir començar de zero i abandonar la carrera a la marina. "En Joan es va adonar que la vida dins un vaixell no compatibilitzava amb formar una família que és el que ell volia". Quan es van conèixer, ell era molt bohemi, molt inquiet interiorment. Es casen i, per coneixences que van fer, connecten amb gent propera a l'ortodòxia. En aquell temps, els anys 70, aquí no existia cap comunitat d'ortodoxos, tret d'algunes famílies gregues que es reunien de tant en tant però sense estar constituïts en cap Església.

A L'ESGLÉSIA ORTODOXA, ELS HOMES CASATS PODEN ESDEVENIR SACERDOTS, ELS HOMES SOLTERS HAN DE DECIDIR-HO ABANS

En Joan va anar treballant interiorment fins que un dia pregunta a la Maria Rosa què pensaria si ell un dia esdevingués sacerdot i ortodox. "Li vaig dir que jo no coneixia l'ortodòxia però que el coneixia a ell, i que si ell havia arribat fins aquell punt, jo què havia de dir? Vaig dir 'amén' i, tot seguit, 'Déu, ajuda'm!'". A l'Església ortodoxa, els homes casats poden esdevenir sacerdots, els homes solters han de decidir-ho abans o optar per fer vots de monjo. De fet, tots els bisbes ortodoxos surten del monacat, no surten dels preveres casats.

Els inicis de l'Església Ortodoxa de Sèrbia a Barcelona

I l'any 1972 comença tot. L'inici va ser en un pis, en un principal primera del carrer Arnau d'Oms de Barcelona. El van arreglar, hi van afegir icones i l'iconòstasi. "Recordo un matrimoni francès que venia de París i que al veure la nostra modesta església ens va dir 'quanta fe que teniu'". Aquestes paraules volien dir per a la Maria Rosa que hi havia una vida interior rica i plena de fe. "No valoràvem tant els problemes i solitud d'aquells temps, valoràvem que Déu hi era, en la seva església, i que l'Església ortodoxa obria un camí que aquí, tot i ser desconegut, tenia una tradició espiritual molt potent i trencadora, acceptant preveres casats".

En el cas de la Maria Rosa i en Joan van ser uns catalans "a la recerca de", més que una diàspora d'ortodoxos que han de fugir del seu país i en el nou indret cerquen la seva tradició. "Vam anar a l'encontre d'alguna cosa, i no era una manera fàcil". L'ortodòxia no fa proselitisme, però el pare Joan, "tan inquiet i estudiós des de sempre", reconeix Ocaña, va atraure un grup de gent jove que també estava en situació de recerca. "Sempre ens donava coses per pensar, érem adults lliures que escollíem un camí, ja que sempre s'ha valorat molt la llibertat de la persona i això ha fet que es traduís en un compromís". Van veure la necessitat de buscar un Patriarcat que els acollís, i després de provar al de Romania que no va ser possible per la situació política que vivia aquell país aleshores, van anar a recaure al Patriarcat de Sèrbia, ara fa més de 30 anys.

Van estar a Arnau d'Oms des de 1972 fins al 1980, fins que va arribar una Pasqua en què van començar a venir molts ortodoxos que busca-

XVI Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

diàleg · cohesió

Del 15 al 30 de novembre · 2019

cinemaespiritual.gencat.cat

cinemaspiritcat afersreligiosos

Generalitat de Catalunya

7,5 Milions de futurs

Amb la col·laboració de:

FilmoTeca de Catalunya

"la Caixa"

Ajuntament de Barcelona

Agape

CINES VERDI

ven la seva església i no la trobaven. "Imagina't la gent per les escales de l'edifici perquè ja no entrava ningú més al pis". Van buscar un altre lloc més gran, al carrer Aragó 181, l'església actual. "Tu vens aquí un diumenge i trobaràs ucraïnesos, moldaus, russos, catalans", ens explica la Maria Rosa. I això? Preguntem. "Perquè els ortodoxos estem en la mateixa comunió, tot i que a nivell eclesial té una estructura diferent a la del catolicisme, per exemple. No hi ha un Papa, són els patriarques els caps de l'Església, 'l'igual entre iguals'". El culte a la parròquia es fa en tres llengües, català, romanès i eslau, perquè es dona cabuda a tota la gent, "és un mosaic de procedències".

La generositat com a model de vida

Una de les coses que la Maria Rosa destaca de la seva parròquia ortodoxa és la gran generositat dels sacerdots ortodoxos que tenen i han tingut. "Els sacerdots ortodoxos d'aquí han treballat sempre, han hagut de compaginar la seva vida professional amb la vida familiar i la vida d'Església". En el cas del pare Joan, ja jubilat, ha treballat des d'articulista per a una publicació, com fent fitxes de clients per a *La Vanguardia*. Va estudiar psicologia i va fer de consultor a les empreses en el departament de recursos humans, fins que va engegar una consultoria pròpia i feia assessorament per a empreses, junt amb la Maria Rosa. Tenen dos fills i quatre nets. "No hem barrejat mai la vida professional amb la nostra fe", afirma Ocaña, "no vas d'ortodox per la vida, passes desapercebut tot i que el meu marit té anècdotes molt divertides quan sortia a la televisió com a sacerdot ortodox i després els veïns el reconeixien". "Saps com situàvem la cosa davant la gent perquè no ens veiessin estranys?", ens pregunta. "Dient, 'sap la Reina Sofia, doncs és ortodoxa', Ah... deien, com si fos una mena de garantia, com un punt de referència".

"EL PROBLEMA QUE PATEIXEN AQUESTES COMUNITATS ORTODOXES ÉS LA SUPERVIVÈNCIA MATERIAL"

I on diria, doncs, que es nota que són ortodoxos? "En la dedicació, això els fills ho noten". Sempre han tingut un sentit enorme familiar, i els fills saben de sempre que per a els seus pares el diumenge és sinònim d'Església. "Si treballem a casa, que encara ara ho fem, és per a l'Església. Si nosaltres viatgem és per a l'Església".

El temps de dedicació és el que realment marca que estan en una Església ortodoxa i amb una responsabilitat que correspon al fet que el pare Joan sigui actualment el vicari per a tot Espanya i Portugal. Abans també era rector de la parròquia de Barcelona, però ara ho és el pare Martí. En Joan actualment és el responsable de la quinzena de parròquies que han anat obrint per tota la Península. A Palma, a Bilbao, a Irún, a Alacant, a La Corunya... han anat sortint, sempre perquè han demanat l'ajuda, mai fent proselitisme. Aquestes noves comunitats, explica Ocaña, comencen fent litúrgia dintre d'una casa o en algun local deixat fins que es veu la continuïtat i es busca un local, per petit que sigui. "Aquestes comunitats ortodoxes el problema que pateixen és la supervivència, la supervivència material", afirma.

Les obres socials que van fer primer a la parròquia de Barcelona va ser l'acollida, que l'Església fos un lloc de referència. "Sempre menciono el cas d'un senyor libanès que va dir que quan

va arribar a Barcelona no coneixia ningú, ni la llengua. Però va dir que hi havia dues coses que li havien fet agafar-se com a punt de referència: el mar i l'església".

I precisament l'Església ortodoxa del Patriarcat de Sèrbia a Barcelona no està subvencionada i compta amb gent humil i treballadora. "Després de tants anys m'adono que hi ha una gran generositat dels sacerdots ortodoxos d'aquesta parròquia perquè han estat voluntaris al 100%". Actualment compten amb cinc sacerdots, que han estat treballadors fins que s'han jubilat. I aquesta parròquia de Barcelona, que des del 1972 està constituïda, sempre ha hagut d'ajudar a les comunitats que anaven naixent.

El sacerdoci reial, per a tots

I com és la litúrgia ortodoxa?, preguntem. "Sempre veuràs els sacerdots i el cor". El poble normalment està callat, "es fa receptiu a l'escolta, a allò que es transmet a través dels cants o les pregàries". Però quan parlem del sacerdoci a l'ortodòxia, afirma Ocaña, no fa referència a un rol exclusiu. "Sempre s'ha dit que tot cristià, sigui nen o nena, home o dona, tots participem del que se'n diu el sacerdoci reial. Vol dir que si venim del Poble d'Israel del qual es diu que és un poble de reis, sacerdots i profetes, en el moment en què un té el bateig, automàticament gaudeix d'aquestes potències i qualitats, i ser sacerdot vol dir que cada persona que va a l'església ha de presentar la seva ofrena a l'altar". Una altra cosa és el sacerdot ministerial.

La tradició ortodoxa, però, és molt tradicional, conserven els arquetips d'home i dona, però almenys en aquesta parròquia, explica Ocaña, "no hi ha la discriminació entre el qui és sacerdot i qui és poble. Tots formem part del poble". Al sacerdot se li atorga un altre rol i es respecta moltíssim la seva figura, entre els nens, fins i tot. Li donen un sentit de gran respecte, "però respecte no vol dir superioritat". Al mateix temps els sacerdots, i Ocaña ho veu, "són gent molt propera al poble".

En aquesta parròquia hi ha un sacerdot que pot venir cada dia i a dos quarts de set fa ofici de vespres. Els dijous des d'inicis d'octubre s'inicia l'Escola de Teologia, hi ha un taller d'iconografia amb una assistència del 80% de catòlics, i se celebra la divina litúrgia els diumenges a les deu del matí. També compten amb la fraternitat de Santa Eulàlia, santa molt estimada, i de la qual la Maria Rosa n'és presidenta. El culte és l'eix de la parròquia. "Jo sempre dic que la nostra vida a la terra és un viatge, que la nostra ànima necessita un altre aliment, l'espiritual, i que l'ortodòxia és un camí que no-dreix de coses que omplen l'ànima i que ajuden molt a afrontar la vida allà on estàs".

Els nens a l'Església ortodoxa reben el bateig, la confirmació i la comunió tot junt, encara que sigui un nadó. Per què?, li preguntem, doncs perquè el concepte oriental de les Esglésies ortodoxes afirma que, de la mateixa manera que a un nen petit la mare no necessita preguntar-li quan vol menjar perquè sap que és aliment necessari, se sap que la comunió és un aliment, no simbòlic, sinó real, i és aliment espiritual".

"Quan em demanen sovint que resumeixi en tres segons la meva fe jo sempre responc 'El Credo de Nicea'", afirma Ocaña, "allà hi és tot". Els ortodoxos creuen que Crist s'encarna en Jesús, però els ortodoxos sempre diran Jesús-Crist perquè quan es fa el senyal de la Creu els ortodoxos el fan amb tres dits de la

mà ajuntats, dos cap avall, a mode de pinça, i amb aquest petit gest condensen 'Déu pare, Déu Fill i Déu Esperit Sant', les dues naturaleses del Crist. "Déu en tres persones i les dues naturaleses del Crist, una humana i una altra divina, Jesús-Crist".

"HI HA UNA GRAN GENEROSITAT DELS SACERDOTS ORTODOXOS D'AQUESTA PARRÒQUIA PERQUÈ HAN ESTAT VOLUNTARIS AL 100%"

Ocaña, que afirma que sempre està estudiant Teologia, és també una gran defensora dels teòlegs ortodoxos i de les dones ortodoxes que han fet una gran i profunda literatura. "Hi ha grans pensadors i teòlegs amb una gran profunditat i que estan responent a les preguntes d'avui, però que són vertaderament uns desconeguts a Occident", reconeix. I també hi ha el cas de nombroses dones ortodoxes, com la **Maria Skobstov**, ortodoxa al camp de concentració, o **Tatiana Goricheva**, que a través de la filosofia descobreix l'ortodòxia, com a grans referents femenins i religiosos.

I acabem la nostra extensa conversa amb el concepte d'un arbre, figura que atrau a la Maria Rosa especialment des de joveneta. "Jo miro un arbre, què em diu aquell arbre? Té una vida interior riquíssima, necessita per viure la llum i tira cap amunt, però també necessita l'aigua i les sals minerals de sota terra i a través de les arrels és capaç de trobar allò que busca per donar-li la vida". Ara la Maria Rosa, després de fer balanç de vida no pot estar més que agraïda. "Ara ja en una etapa de la vida sent àvia, em miro la vida i tinc un agraïment molt gran i profund per tot el que hem fet, procurat i aconseguit".

GLÒRIA BARRETE

PortAventura WORLD
PARKS & RESORT

VINE AMB L'ESCOLA A PORTAVENTURA WORLD

3 PARCS I 6 HOTELS TEMÀTICS

ENTRADES PER ALS PARCS

PREUS REDUÏTS

GRATUÏTATS
PER ALS PROFESSORS

TICKET AULA:
ACTIVITATS EDUCATIVES SENSE COST ADDICIONAL

I MOLT MÉS!

19 €
(de 4 a 11 anys)
ENTRADA D'UN DIA A **PORTAVENTURA PARK**

ESTADA ALS HOTELS

TARIFES REDUÏDES
AMB PENSIÓ COMPLETA!

ACCÉS IL·LIMITAT
A PORTAVENTURA PARK

1 DIA D'ACCÉS
A FERRARI LAND

I MOLT MÉS!

A PARTIR DE:
64 €
(estudiant/nit)
RESERVANT ABANS DEL 31/12/19

NOVETAT

COLÒNIES A PORTAVENTURA WORLD

- ACTIVITATS DIRIGIDES
- ESTADA EN **HOTEL** DE **4***
- Possibilitat de triar l'**IDIOMA**

Consulta'ns!

Caminar i pregar per Barcelona, la proposta del Consell Evangèlic de Catalunya

Segon dissabte de mes. 11 del matí. Una trentena de persones es concentra sota les Torres Venecianes de la plaça Espanya de Barcelona. Comencen a caminar en silenci, direcció cap a Montjuïc. Un cop arribats a prop de l'estadi de Serrahima s'aturen, preguen i canten alguna lloança. I ho fan des de l'any 2015. Convocats pel Consell Evangèlic de Catalunya, realitzen el que anomenen la Caminada de Pregària, una iniciativa pastoral que té com a objectiu de futur estendre la proposta a més llocs de Catalunya.

L'1 i 2 de maig del 2015 el Palau Sant Jordi acollia el Festival de l'Esperança. Dos dies de testimoniatge, música i fe en què van participar uns vint mil protestants. Durant la preparació del Festival es va iniciar una Caminada de Pregària amb l'objectiu d'impregnar la zona de la benedicció del Senyor. Va semblar bé en aquell moment treure la pregària de les esglésies i de les llars i fer-la extensible i visible a la ciutat de Barcelona. "Ho vam anar fent com una manera d'anar escalfant motors per a l'esdeveniment", comenta **Eliseo Pradales**, pastor evangèlic i un dels organitzadors de la Caminada de Pregària. Aquella iniciativa pastoral va continuar després

del Festival i fins ara, amb la mateixa metodologia i el mateix objectiu. "Nosaltres creiem en la pregària perquè és una forma de relacionar-se amb Déu", explica Pradales. Es feia i es fa encara avui el segon dissabte de cada mes a les 11 del matí. A l'inici se sortia de la plaça Espanya de Barcelona, just sota les Torres Venecianes, i s'anava pujant pel passeig de l'Exposició fins a Montjuïc, arribant al Palau Sant Jordi. Avui dia ja no s'arriba al Palau Sant Jordi, sinó que s'aturen a l'alçada de l'estadi Serrahima, on hi ha un balcó natural des d'on Barcelona queda als peus.

La metodologia de la Caminada de Pregària sempre és la mateixa. Prèviament a la Caminada es comparteix la informació i la convocatòria a través de Facebook, Whatsapp o via correu electrònic. També mitjançant aquests canals es fa arribar el tema de la pregària, "perquè la gent el pugui preparar a casa", i un cop comença la Caminada, es passeja en silenci fins al punt final, on es comparteixen algunes reflexions, es fa pregària conjunta i es canta alguna lloança a Déu. El temari de les pregàries és molt ampli i extens, "com la vida mateixa", reconeix Pradales. Temes de la família, la salut, temes de la ciutat, locals, polítics o més pastorals com pregar pels pastors, per les ONGs, per les esglésies o pels ciutadans. Una pregària mensual monogràfica on tots aquests temes "es posen davant del Senyor fent oració". De totes aquestes trobades es fa un resum escrit i fotogràfic i es comparteix amb la gent que ha participat de la Caminada i també amb d'altres que són de la comunitat, però que no hi han pogut participar. "La Caminada és oberta a tothom, no demanem cap requisit i no demanem a la gent que primer es converteixi, res d'això", afirma Pradales. El que volen, reconeix, "és fer pinya", com es fa en un castell, "on hi ha més gent a baix que al propi castell, que reforcen des de baix perquè els de dalt se sentin recolzats i protegits".

Des de principis d'aquest any 2019 s'ha obert una segona Caminada. El mateix grup que s'aplega a la plaça Espanya es divideix en dos grups i un grup va cap a Montjuïc i l'altre marxa cap al parc de l'Espanya Industrial, darrere de l'estació de Sants. "La idea de futur que ja estem plantejant és poder aglutinar encara més gent per poder obrir les Caminades a altres barris de la ciutat de Barcelona i inclús a d'altres comarques de Catalunya". De fet, expliquen, que ja es realitza una altra Caminada d'Oració a Sant Cugat del Vallès.

Però, per què serveix la pregària avui dia? Eliseo Pradales ho té ben clar. "La pregària forma part de la vida de la gent per a necessitats pràctiques del dia a dia". Hi ha situacions de malaltia, recorda, de desastres naturals, o d'injustícies que es poden dur a la pregària. "Vivim avui dia un temps d'oportunitat per anunciar Déu, la gent no el busca i inclús li dona l'esquena", afirma. I és que, per a Pradales, si l'home tingués més present a Déu en tots els àmbits de la seva vida les coses serien diferents. "Quan no hi ha temor de Déu, entra tot i hi cap tot".

GLÒRIA BARRETE

Els bisbes catalans aposten per "alguna cosa més que l'aplicació de la llei"

En un comunicat conjunt dels bisbes catalans, afirmen que "cal respectar la sentència" del Tribunal Suprem, però asseguren "que l'assoliment d'un recte ordre social que permeti el desenvolupament harmònic de tota la societat necessita alguna cosa més que l'aplicació de la llei".

La Conferència Episcopal Tarraconense va fer públic, poc després de la publicació de la sentència, un comunicat de dues pàgines en el qual parlaven de "temps en què entreveure solucions es fa difícil perquè es produeix un atrinxerament en les pròpies posicions" i en què "el diàleg esdevé fonamental". També després de dos anys viscuts "amb la pena al cor pel que suposava per als presos i per a les seves famílies i amics". Els bisbes afirmen que "cal respectar la sentència emanada del poder judicial d'un Estat de dret, així com les eventuals decisions que puguin venir dels tribunals europeus". Però afegeixen que "creiem també que l'assoliment d'un recte ordre social que permeti el desenvolupament harmònic de tota la societat necessita alguna cosa més que l'aplicació de la llei".

Segons els bisbes, "Catalunya no és una societat violenta però constatem que en els darrers anys ha minvat la qualitat de la convivència per la via del refredament, de la ignorància o del menyspreu".

En aquesta línia aposten per "la via de la misericòrdia per tal de desactivar la tensió acumulada" i reemprendre "un seriós camí de diàleg entre els governs espanyol i català que permeti anar trobant una solució política adequada". Una situació imprescindible perquè "tot projecte humà se sosté sobre l'adhesió lliure i democràtica de les persones" i "la recerca comuna de solucions negociades".

REDACCIÓ

Davant d'una jornada excepcional, la urgència del diàleg polític

Des de la publicació de la sentència del Tribunal Suprem, el dilluns 14 d'octubre, vivim dies convulsos a Catalunya.

La indignació davant la sentència s'ha expressat en múltiples pronunciaments de centenars d'entitats i col·lectius (culturals, sindicals, empresarials, professionals, ONG...) i, sobretot, amb immenses mobilitzacions arreu, amb una intensitat com poques vegades en la nostra història: concentracions, marxes, protestes, talls de carreteres, bloqueig d'infraestructures i, també malauradament, actes vandàlics i violents. Avui mateix té lloc una vaga general i noves mobilitzacions ciutadanes de rebuig.

La situació evidencia una crisi política i constitucional de gran abast, la més greu a Espanya en els darrers quaranta anys, amb enorme repercussió internacional.

Com han expressat tants altres col·lectius cristians, la Fundació Catalunya Religió compartim plenament el rebuig a una sentència que considerem profundament injusta i amb penes de gran crueltat. Mentre duri aquesta dolorosa situació, cal oferir tot el suport humà als presos i a les famílies que també en pateixen les conseqüències. Aquesta decisió judicial, així com els múltiples processos penals en curs a conseqüència dels mateixos fets, agreuja el conflicte

polític existent, i fa més difícil la seva resolució. És per això que reclamen que s'acordi un mecanisme per a l'excarceració de les persones injustament condemnades (com ara l'amnistia), que afavoreixi les condicions per a un veritable diàleg polític.

Així mateix, estem convençuts que les actituds de violència, imposició o coacció al carrer són absolutament inacceptables i mereixen la màxima repulsa social i una resposta legal adequada i proporcionada. Cal refusar de manera contundent qualsevol acte de violència, que no ha de tenir cap espai en la societat catalana.

El diàleg i la negociació política multilateral, dins del respecte a la legitimitat de totes les posicions, són l'única sortida, cada cop més urgent.

Per tot això, aquest portal referma el seu compromís de donar veu a totes aquelles iniciatives que promoguin un clima social inspirat en els valors de la pau i el diàleg, principis inherents a tota societat democràtica.

Com a signe de l'excepcionalitat del moment, divendres 18 d'octubre Catalunya Religió només va publicar continguts d'informació religiosa relacionats amb les circumstàncies d'aquella jornada.

PATRONAT DE LA FUNDACIÓ CATALUNYA RELIGIÓ

Sant Jordi a la clau de volta, Palau de la Generalitat | Enfo sota llicència CC 3.0.

Reaccions a la sentència del procés

Des que dilluns 14 d'octubre el Tribunal Suprem va dictar sentència sobre els líders socials i polítics catalans, diverses entitats, ordes, congregacions i grups religiosos van expressar la seva preocupació i malestar, i van fer crides al diàleg i a la pau social. En fem un recull a continuació.

Entitats cristianes qüestionen una sentència que "és un pas endarrere per a la resolució del conflicte polític"

Diverses entitats cristianes van fer pública una nota en la qual afirmen que "aquesta sentència és un seriós pas endarrere per a la resolució del conflicte polític que afecta a Catalunya i posa en perill la convivència i la democràcia". En aquest contingent se sumen "a iniciatives cíviques i pacífiques que expressin un rebuig a aquesta decisió judicial". La nota exposa que la sentència del Tribunal Suprem sobre els líders socials i polítics catalans respon a "una indeguda aplicació de les lleis penals a fets que no són ni poden ser considerats delictius, imposant penes d'una gran crueltat". També expressen la seva "profunda preocupació i decepció perquè les reiterades crides al diàleg dels darrers anys no hagin donat cap fruit", i que no s'hagi avançat "pel camí del diàleg" que han demanat reiteradament els bisbes catalans.

Finalment, les entitats "reclamem a totes les institucions i partits polítics que posin fre a la judicialització d'aquesta situació i s'iniciï de manera urgent i immediata un procés multilateral de diàleg polític que permeti avançar cap a una resolució justa, democràtica i duradora".

Montserrat demana que els presos "arribin a la llibertat de seguida que sigui possible"

Des de l'Abadia de Montserrat, **Josep Maria Soler** va emetre un comunicat dimecres 16 d'octubre per valorar la situació política i social actual. L'abat apuntava que la llibertat dels condemnats per la sentència del Tribunal Suprem "facilitaria trobar camins de sortida al problema" i per això desitjava "que es pugui treballar perquè arribin a la llibertat de seguida que sigui possible".

A més de remarcar el "dolor pels presos i per les seves famílies", Montserrat insistia en el fet que no s'hauria d'haver "arribat a la via judicial en una qüestió que s'hauria hagut de resoldre per la via política". L'abat també demanava "un comportament cívic i no violent" perquè "una violència com la de dilluns i dimarts no ajuda a construir". I finalment reiterava la necessitat "d'un diàleg constructiu, sincer i obert, tal com des de Montserrat hem demanat moltes vegades".

Les abadesses catalanes mostren "el rebuig per la sentència"

Les abadesses i priores dels monestirs catalans expressaven la seva "tristor" i "rebuig per la sentència" del Tribunal Suprem. Les responsables de cinc comunitats femenines de Catalunya van difondre un breu comunicat conjunt per expressar la seva oposició a les condemnes dels líders socials i polítics sobiranistes i demanar "que es respecti la veritat, es treballi pel diàleg i es cerqui sempre la pau". El text també oferia el "suport a les persones empresonades i a les seves famílies".

Escola Cristiana: "La sentència farà molt difícil tancar ferides i assolir consensos"

La Fundació Escola Cristiana de Catalunya va fer públic un comunicat en el qual afirmava que "la privació de llibertat farà molt difícil tancar ferides i assolir consensos que condueixin a la germanor, llibertat i pau que tots desitgem". En la nota publicada el mateix dilluns de la sentència demanaven que "de manera immediata s'iniciï un procés multilateral de diàleg polític i social que ens faciliti sortir d'aquest atzucac, faci recuperar l'estabilitat democràtica i institucional i condueixi a la concòrdia i a la pau social". També que volen "continuar exercint la tasca formativa aspirant a proporcional la millor educació a les generacions que acollim en els nostres centres".

Grup de Religions: "Els creients, a favor de la pau, l'entesa i el diàleg"

El Grup Estable de Treball de Religions (GTER) van fer un comunicat sobre la situació social i política de Catalunya per recordar que "les persones creients són i han de ser promotores i actives a favor de la pau, l'entesa i el diàleg". El GTER agrupa representants oficials de l'Església catòlica, la ortodoxa, els evangèlics, musulmans i jueus a Catalunya. El text remarca que "la solució al conflicte català passa per la necessitat de transformar la paraula diàleg en accions de diàleg" i defensa "la llibertat d'expressió i de pensament de tota persona i comunitat com a dret fonamental". També són contundents demanant que la violència s'aturi immediatament.

REDACCIÓ

Loteries de Catalunya destina tots els seus beneficis a programes socials a Catalunya

Loteries de Catalunya ha destinat més de 265 milions d'euros al llarg de la seva història a ajudar els col·lectius que més ho necessiten: la gent gran, les persones amb discapacitat i la infància

La Pilar, de 93 anys, al Centre de dia Feixa Llarga Laia González de l'Hospitalet

La Pilar, com més de 106.000 persones a Catalunya, es beneficia dels serveis d'atenció domiciliària, centres de dia i residències de la Generalitat gràcies a la col·laboració de Loteries de Catalunya que, cada any, destina els seus guanys a aquest col·lectiu. Sempre ha estat una persona molt activa, de caràcter alegre i ha tingut sempre moltes aficions: anar d'excursió, fer punt, cosir, jugar al dòmino, a les cartes i al parxís. **Gràcies al taller de memòria de l'Associació de Familiars de l'Alzheimer en què participa, la Pilar ha millorat l'estimulació cognitiva i ha fet noves amistats.**

La Cristina, de 42 anys, al Taller Escola Barcelona de Sant Andreu

La Cristina, com més de 26.500 persones a Catalunya, es beneficia dels programes d'integració laboral per a persones amb discapacitat de la Generalitat gràcies a la col·laboració de Loteries de Catalunya que, cada any, destina els seus guanys a aquest col·lectiu. La Cristina és una persona alegre i esportista. Ja fa 19 anys que va al taller escola de Sant Andreu on ha trobat el seu lloc de feina. Al Centre desenvolupa les seves habilitats i fa tasques de manipulació de productes, principalment d'alimentació, cosmètica i automòbil, entre d'altres. **La Cristina ha millorat la seva capacitat d'autogestió i contagia l'alegria als seus companys alhora que participa activament en el projecte i captiva a qui la coneix.**

L'Aritz, de 8 anys, al Club d'Esplai Bellvitge de L'Hospitalet

L'Aritz, com més de 8.000 infants a Catalunya, es beneficia de les beques per a educació en el lleure de la Generalitat gràcies a la col·laboració de Loteries de Catalunya que, cada any, destina els seus guanys a aquest col·lectiu. Aquests programes ofereixen als infants, entre altres, un lloc on aprendre a ser més autònoms, a assumir responsabilitats i passar-ho bé; amb l'esport, les excursions, la música, les tecnologies i l'expressió artística. **L'Aritz, al Club d'Esplai Bellvitge, gaudeix d'un temps de lleure on ha fet grans amics.**

Loteries de Catalunya
Tria-les. Tots hi guanyem

Rellegint un text estimulant: 'Gaudete et Exultate' del papa Francesc

PER EDUARD IBÁÑEZ
A APUNTS ETICOPOLITICS

El mes de març de 2018 el papa Francesc va publicar la seva exhortació apostòlica '*Gaudete et Exultate*'. Em fa la sensació que, al poc temps de la seva publicació, l'Exhortació ha caigut en un cert oblit. I és una pena. Aquest estiu he tingut ocasió de rellegir-la i ha estat realment un goig. Per aquesta raó, em permeto l'atreviment d'aprofitar aquest meu blog per recomanar-ne vivament a tothom la seva lectura (o relectura), tot fent-ne una petita presentació. Malauradament, amb poques excepcions, els documents dels Papes i dels organismes de la Santa Seu no s'incorporen a la vida de les nostres comunitats, parròquies, associacions o moviments, com una eina d'estudi, reflexió o punt de referència. Tampoc no sembla que la majoria dels creients es preocupin massa de fer-ne una lectura personal.

Això pot ser comprensible davant d'escrits teològics complexos, més adreçats a experts o agents pastorals. Però no és el cas dels documents del papa Francesc i menys encara aquesta Exhortació. Al papa Francesc se l'entén i s'adreça a tots els creients. Els seus textos i discursos tenen una capacitat extraordinària d'animar i renovar la fe, situar-la en el context social actual i orientar-la cap a les qüestions decisives.

En particular, crec que *Gaudete* és un text clar, deliciós, suggeridor i estimulant, relativament breu, i escrit en un estil directe, en termes de tu a tu. Però té, a més, una importància especial: presentar sintèticament l'essencial, el nucli de la proposta de vida cristiana, mostrant-la com una oferta universal d'una força inaudita. Per això, *Gaudete* és un d'aquells textos especialment idonis per presentar avui la proposta cristiana. A la vegada, és un document que no s'esgota amb una lectura, sinó que demana ser rellegit, debatut i meditat, i que ens obre també a la pregària. I és normal, perquè tot el text reflexiona, s'amara i viu de l'Evangeli mateix.

La Santedat, horitzó de la vida cristiana i proposta universal

Com s'anuncia al mateix preàmbul, *Gaudete* vol fer "ressonar una vegada més la crida a la santedat, procurant encarnar-la en el moment actual, amb els seus riscos, desafiaments i oportunitats". No trobarem en el text una definició tancada ni un compendi teològic sobre què és la santedat, però, un cop llegit, n'haurem comprès el seus trets principals i, sobretot, la seva essència.

La santedat és un estil de vida que porta la veritable felicitat per la persona i per a la humanitat. En aquest sentit, doncs, la santedat és una resposta, la resposta, a una de les grans preguntes que es fa de sempre la humanitat, que es fa cada persona en relació a la seva vida. Com cal viure? Com ser feliç? I la resposta cristiana, que és la resposta de Jesús, és una proposta universal: la proposta de caminar vers la santedat.

Aquesta resposta no és una teoria, ni una elucubració, ni un conjunt d'afirmacions dogmàtiques. La santedat és una manera de viure, una actitud vital fonamental, una forma de ser en el món. És, doncs, una experiència. Però no una experiència pròpiament interior o subjectiva, sinó una experiència que té a veure amb una manera de relacionar-se amb un mateix i amb els altres, apte per a qualsevol temps i situació.

La Santedat és una missió que afecta radicalment a tota l'existència i que consisteix a viure el projecte de Déu per a la persona. Aquest projecte ja s'ha fet visible, s'ha manifestat de forma plena, perfecta i concreta en la realitat d'una persona històrica, Jesucrist. I al seu costat i seguint-lo, "una multitud de testimonis" l'han fet també present en la història, tots els sants i les santes, com també tantes i tantes persones anònimes, que ens il·luminen amb el seu exemple i d'alguna manera ens ajuden i intercedeixen a favor nostre.

Però què és pròpiament aquesta missió? Com diu Francesc, la Santedat és "viure un projecte del Pare per a reflectir i encarnar en un moment de la història un aspecte de l'Evangeli". I això té com a centre la unió a Crist, associar-se a la seva mort i resurrecció d'una manera personal, morir i ressuscitar constantment a ell. Reproduir en la nostra vida la vida de Jesús, el seu lliurament per amor. Aquest és el nucli del sentit de la Santedat.

Les paraules claus de la Santedat són: projecte, missió, camí, crida, horitzó, invitació... Cada una té diferents connotacions però totes indiquen una direcció, un procés que es va fent progressivament, una meta que orienta la nostra vida, el punt de referència de la qual és Crist. Per la unió a Crist rebem la vida que ens comunica Déu, de la qual emana una força, una alegria, un goig, una pau i una plenitud desbordants i insuperables.

12-19 març 2020
Peregrinació a Terra Santa

ORGANITZA:

BASÍLICA
DE LA MERCÈ
DE BARCELONA

RUTH TRAVEL

Agència catalana de referència en turisme religiós, rutes bíbliques i expedicions culturals.

93 467 32 44 info@ruthtravel.es ruthtravel.es

Quines són les característiques d'aquesta crida? Es tracta d'una crida universal, a tota persona, amb independència de les seves condicions, capacitats i circumstàncies. No és una proposta adreçada a uns especialistes, a uns savis o a persones amb un determinat estatus social o religiós, sinó una crida que tothom pot viure en la seva realitat.

En aquest sentit, és una missió confiada personalment a cadascú. Una convocatòria que cadascú pot fer seva en el seu dia a dia, en la seva quotidianitat i en les seves possibilitats.

I a la vegada, una proposta per viure amb els altres, no aïlladament, sinó de forma comunitària. Una proposta que es comprèn, s'assumeix, es viu, es comparteix i se celebra simultàniament de forma personal i col·lectiva, en la que tots sostenen a tots en el camí. Aquesta proposta no és altra que viure i gaudir de l'amor, és a dir, és la "caritat viscuda". Viure l'amor i deixar que l'amor visqui en nosaltres i ens arrossegui.

Això consisteix en una actitud fonamental: descentrar la pròpia vida, per centrar-la en el servei als altres, en el bé dels altres. Especialment els altres amb qui comparteixo l'existència o que em són confiats. I, en particular, aquells que en tenen més necessitat o són més vulnerables, com magistralment ha mostrat la Paràbola del Samarità.

Aquesta actitud és el compromís de perseguir junts, i amb Crist, el Regne de Déu, fer possible un regne d'amor, justícia i pau per tothom. Per això, és un compromís que no es reclou a la vida privada, sinó que té conseqüències socials formidables. I aquest compromís suposa lliurar-se en cos i ànima, desgastar-se, fent tots els esforços i renúncies necessaris, per donar cadascú el millor de si mateix.

Però no es tracta d'un compromís o esforç masoquista. Al contrari. És un esforç que dignifica, que dona més forces i sentit, que ens dona vida, alegria profunda, pau indestructible, ens fa créixer en humanitat. És a dir, l'autèntica felicitat. Aquesta és la paradoxa, per dir-ho així, el gran secret. Això no és visible a simple vista i dona a peu a molts malentesos i incomprensions. Cal superar moltes barreres per explicar-ho, per entendre-ho i per viure-ho. Però aquí rau justament la seva força.

Els enemics de la Santedat

Una de les aportacions més interessants de *Gaudete* és assenyalar dos grans enemics de la Santedat, enemics molt antics i alhora ben actuals, presents en la cultura, en la mateixa Església i en cadascú de nosaltres.

D'una banda, el perill del *gnosticisme*, present en el cor de molts cristians. Es tracta del perill d'una fe reclosa en el propi subjectivisme, on el subjecte queda enclaustrat en la immanència de la seva pròpia raó o els seus sentiments. Es redueix la fe a una sèrie de coneixements i teories, que s'absolutitzen, sovint amb la pretensió de tenir respostes a totes les preguntes, en una lògica freda i dura, que mira de dominar-ho tot i controlar els altres, obligant-los a sotmetre's als propis raonaments.

Qui ho vol tot clar i segur, pretén dominar la transcendència de Déu. Però no es pot definir on és Déu. Ell és present en la vida de cada persona com Ell vol. Nosaltres només comprenem molt pobrament la veritat que ve del Senyor i encara amb més dificultat arribem a expressar-la. La nostra comprensió de la fe no pot ser,

doncs, un sistema tancat, sinó obert permanentment a interrogants, dubtes i qüestionaments. El gnosticisme, en canvi, té la temptació de convertir l'experiència cristiana en un conjunt d'elucubracions mentals que ens allunyen de la frescor i la vida de l'Evangeli i ens desconnecten del proïsme. Tots podem recordar persones i actituds que van en aquesta direcció en el si de l'Església i, en el fons, ningú de nosaltres és immune a aquesta temptació.

L'altre perill, segons el Papa Francesc, és el nou *pelagianisme*. Amb aquest mot recordem l'error patit per l'antiga heretgia del pelagianisme, reviscut ara amb dimensions pròpies de la nostra cultura. Si el gnosticisme absolutitza l'intel·lecte, amb el pelagianisme la persona cau en la temptació de confiar únicament en la pròpia voluntat, en les pròpies forces. Creure's superior als altres pel fet de complir determinades normes o ser indestructiblement fidel a un cert estil de fer catòlic, obsedits i fascinats per lleis o rituals, pel prestigi de l'Església o per determinades grans conquestes socials i polítiques.

Aquí manca en realitat el reconeixement sincer i adolorit dels nostres límits i s'impedeix així que la gràcia actuï en nosaltres. Això frena que sigui el mateix Déu qui progressivament habiti en nosaltres, ens modeli i ens transformi, perquè sense Ell, en realitat, no podem fer res. Com ha repetit mil vegades l'Església (i aquest malentès ha estat la font de gran sofriment), no són les nostres obres les que ens justifiquen i ens salven, ja que sempre són insuficients. És Déu qui pren la iniciativa. No podem "comprar" el do de la gràcia, que ens supera infinitament i se'ns dona com a regal immerescut i que cal acollir lliurement i de forma humil.

El programa de la Santedat

Un dels elements centrals de l'Exhortació és l'intent d'explicitar i desenvolupar el contingut mateix de la santedat, el que anomena "carnet d'identitat del cristià". Això ho fa amb el comentari de dos textos centrals de l'Evangeli, les Benaurances (Mt 5, 3-12, Lc 6, 20-23) i el denominat "Gran Protocol" (Mt 25, 31-46).

Les benaurances són el programa de vida per excel·lència proposat per Jesús. Un programa prou conegut (que no vol dir prou viscut) basat en determinades actituds essencials: l'esperit de pobresa, la humilitat, el patiment pels altres, l'anhel de justícia, el servei i l'amor pels altres (misericòrdia), la netedat de cor, la promoció de la pau, l'acceptació de la hostilitat que comporta viure rectament.

La seva grandesa és que no són normes, sinó la proposta d'actituds vitals. Una proposta que no té sentit imperatiu o de deure ètic, sinó que es tracta d'una afirmació descriptiva (podríem dir descripció antropològica) entorn a com és realment la felicitat i la plenitud humanes.

El seu esquema és justament aquest: aquells que viuen de tal i tal manera són "feliços", "són benaurats", amb una felicitat plena i total, que engloba però transcendeix la pura experiència sensorial immanent i temporal. Els feliços, els benaurats, ho són per la plenitud que viuran i que ja viuen, derivada de la relació que estableixen amb Déu: "D'ells és el Regne del Cel", "posseiran la terra", "Déu els anomenarà fills seus", "seran consolats", "seran saciats per Déu", aconseguiran "la misericòrdia", "veuran Déu".

L'altre gran text és el que Francesc anomena, el *Gran Protocol* i amb ell comprenem millor, de

forma clara, senzilla i, sobretot, concreta, què vol dir aquest estil de vida i, particularment, què vol dir ser misericordiosos. Es refereix al tan conegut relat de Jesús, recollit per Mateu 25, sobre el judici final, en el qual es destriaran aquells que són salvats, segons el criteri de com han tractat els altres: "Perquè tenia fam i em donàreu de menjar; tenia set, i em donàreu de beure; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm". És a dir, la qüestió decisiva és atendre i donar resposta de forma concreta a la necessitat material i afectiva de l'altre. Vet aquí el gran criteri per avaluar la nostra vida, concret, vàlid i comprensible per a tothom, la pauta per guiar la conducta humana vers la santedat, vers la felicitat. Un text que, com diu, Francesc, no necessita de comentaris.

Cal adonar-se d'un detall important del text evangèlic. Com es veu en el relat, el servei al necessitat és equivalent a servir al mateix Crist ("a mi m'ho fèieu"). Aquí es plasma la unitat existent entre la relació amb el Crist i el servei als altres, dimensions que no es poden separar. Per això, com alerta el Papa, tan erroni és un cristianisme que, com una pura ONG, es preocupi solament del servei, sense una obertura permanent a la gràcia que ve del Crist i ens transforma, com també ho és aquell cristianisme que viu solament en la teoria i els ritus, ignorant les necessitats concretes dels altres i les exigències de justícia. L'atenció a la necessitat i el bé de l'altre és, per tant, el punt de referència i el criteri decisiu. És el culte veritable a Déu. L'autèntica via per la santificació. Perquè el cristianisme no és un tema per a la reflexió, sinó "per a ser practicat". I si és objecte de reflexió, aquesta és per ajudar a viure'l i practicar-lo.

L'exhortació complementa aquesta presentació de la santedat amb un elenc d'actituds vinculades a les anteriors o que les desenvolupen, totes elles presents i actuants en Jesús i en tot l'Evangeli: aguant, paciència i mansuetud, que expressen la fidelitat en l'amor i que ens permeten suportar les inevitables contrarietats; alegria i sentit de l'humor, que conjuguen realisme i esperança; audàcia i fervor, que ens porten l'empenta necessària per al testimoniatge, per superar la por que sovint ens paralitza, per lluitar contra el mal i la injustícia; obertura a una comunitat que ens sostingui, és a dir, viure el camí de santedat en l'Església; pregària constant, que ens mantingui oberts a la gràcia, i que requereix moments de soledat amb el Crist.

Combat, vigilància i discerniment

Finalment, l'exhortació acaba amb una reflexió important, fruit d'un gran realisme: la vida cristiana i el seu camí de Santedat és un combat permanent, que requereix d'una enorme força i valentia, atès que es troba sotmès a les "temptacions del Diable".

Pot sorprendre avui dia aquesta expressió de "Diable" del papa Francesc (que ha utilitzat en diferents ocasions), però cal evitar assignar-li precipitadament determinades connotacions, associades a certs personatge mitològics o a visions originades en altres tradicions religioses. El mateix Papa explica per què cal parlar de Diable (o el seu equivalent "dimoni"). I ens recorda que aquesta expressió té un ampli ús en tot el Nou Testament. També en el mateix Jesús, que inclou en la pregària per excel·lència, el Pare Nostre, la demanda que el Pare ens alliberi del Maligne. La traducció catalana "allibereu-nos *de qualsevol mal*" (com passa en al-

tres llengües) del "a malo" de la versió llatina, o del "tou ponerou" del grec, sol donar peu a una interpretació equivocada. No demanem pròpiament de ser lliurats de fenòmens naturals o de la mala sort, sinó del Maligne (o, en tot cas, de la maldat). El maligne tampoc no fa referència a les pròpies limitacions o inclinacions naturals (el que tradicionalment en dèiem vicis).

El Papa Francesc no ens en dona una definició, perquè no existeix. Però apunta al seu significat, indicant-nos que és un poder present en tots nosaltres. Un poder que procedeix d'un ésser de caràcter personal. Això és el que dona compte de la seva terrible força destructiva, que ens sorprèn constantment amb la seva bestialitat, plasmada més clarament en els episodis d'extrema violència, persecució o crueltat gratuïta de la història i també dels temps presents.

No és una figura retòrica, una idea o un símbol. Aquesta visió ens podria fer abaixar els braços i deixar-nos més exposats. Precisament una visió realista ens fa veure que estem davant d'una realitat personal, no visible o experimentable empíricament com a tal, de la qual no en sabem gaire o gens, però que actua amb una gran potència en la vida humana. Queda aquí per fer una profunda reflexió teològica i filosòfica per aproximar-nos a l'origen i naturalesa d'aquesta realitat.

El Papa no hi entra. Deixa el tema obert. Però ens alerta que només aquesta configuració ens pot mantenir en guàrdia ("amb les llànties enceses") davant de la seva potència, dels seus enganys. Això és, una lluita constant que reclama un permanent esforç de discerniment al creient.

Discerniment. Aquí hi ha l'altra paraula clau d'aquesta exhortació. La importància per a la santedat de l'esforç constant de discerniment en el creient, per tal de destriar constantment allò que és bo i sanador d'allò que porta a la corrupció personal. Destriar entre allò que ve de l'Esperit Sant i allò que ve de l'esperit del diable.

Ara bé, el discerniment no és una tècnica, ni ve solament de la nostra intel·ligència, perspicàcia o coneixements, o de la nostra capacitat de raó o de la nostra experiència, encara que tot això sigui útil.

En realitat, la capacitat per discernir en cada moment és un do que cal demanar. Un do sobrenatural, una gràcia que ens és concedida, si la demanem, si ens hi obrim i si la sabem acollir.

Aquesta actitud demana un hàbit de pregària constant, de reflexió, d'obertura al bon consell, de lectura orant de la Paraula de Déu, d'escolta del Magisteri. És a través d'aquests hàbits com podem entreveure el misteri del projecte únic i irrepetible que Déu té per a cadascú.

En definitiva, el discerniment no és una autoanàlisi entotsolada, una introspecció egoista, sinó una veritable sortida de nosaltres mateixos cap el Misteri de Déu, que ens ajuda a viure la missió que ens és confiada per al bé dels germans.

Acabo aquí aquesta petita recensió personal (i per tant subjectiva i limitada) de *Gaudete et Exultate*, convidant novament a llegir-la o rellegir-la, meditar-la i parlar-ne amb altres persones o en comunitat, a fi de deixar que l'Evangeli il·lumini la nostra vida.

EDUARD IBÁÑEZ

Quin és el meu paper?

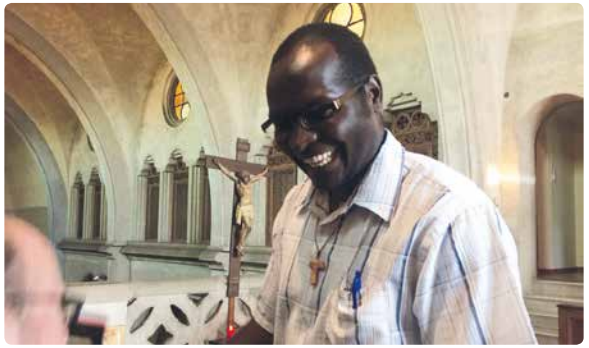

Francis Kyalo, nou caputxí profés al convent d'Arenys de Mar

Amb il·lusió i amb els nervis de saber que diumenge 6 d'octubre era un dia important. **Francis Kyalo**, de 41 anys, va professar els vots simples com a frare de la comunitat de caputxins franciscans d'Arenys de Mar. Nascut a la ciutat de Machakos (Kenya), va arribar el 2017 a Arenys de Mar. El mestre de novicis, **Lluís Arrom,** destaca la seva pietat: "Cuida la vida de pregària i té molta delicadesa les coses de l'església i de la sagristia". I, sobretot, apunta, "en Francis té la bona qualitat de l'alegria i el sentit de l'humor, és animós, sempre està content". Serà la perfecta alegria que predicava sant Francesc? | LAURA MOR

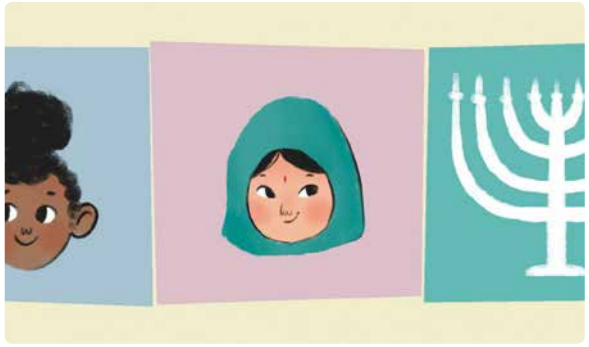

Nou material de Cultura Religiosa per a Primària

L'Escola Pia de Catalunya estrena material de Cultura Religiosa per a Primària. L'equip, procedent de diversos centres educatius, composat per **Jesús Nieto**, **Carme Guàrdia**, **Maria Mercè Aixàs** i **Josefina Jou**, ha reelaborat el material de Cultura Religiosa, que han publicat Go Books. Aquest material, que neix de la revisió d'un material realitzat fa més de 10 anys també per professionals de l'Escola Pia, està a l'abast dels mestres de qualsevol escola que hi mostri interès. A través de tres eixos: històries i personatges, signes i símbols i festes i celebracions, es treballen les tres religions monoteistes. | ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Pregària a Montserrat pels encausats de l'1-O

Dissabte 5 d'octubre el vespre es va omplir la Basílica de Montserrat per celebrar una vetlla de reflexió i pregària en solidaritat amb els encausats per l'1 d'octubre. L'acte va comptar amb una àmplia representació del Govern. El president de la Generalitat **Quim Torra** va llegir uns dels textos que es van alternar amb cants i pregàries i també hi van intervenir membres d'altres entitats i partits sobiranistes. En la vetlla s'ha llegit una carta conjunta dels presos de Lledoners, Mas d'Enric i Puig de les Basses. L'Abadia de Montserrat va emetre un comunicat dient que "Montserrat es reafirma en les preses de posició que ja ha fet públiques a favor del dret a decidir i del diàleg." | REDACCIÓ

El Nucli Apostòlic, la idea de Lestonnac per sumar esforços i compartir missió

Comunitats religioses, nombroses escoles, grups de laics o delegacions d'ONGs. Aquesta és sovint la presència que moltes congregacions i ordes religiosos tenen a casa nostra. En una sola congregació es poden comptabilitzar fins a quatre tipus de presència de missió, fent, en molts casos, que cadascuna d'aquestes presències faci el seu camí propi i desconegui la realitat de les altres. Per pal·liar aquest desconeixement i alhora per unir esforços i compartir una missió comuna, la Companyia de Maria-Lestonnac ha creat el Nucli Apostòlic de Barcelona, que inclou les presències de Barcelona, Mollet i Badalona.

Una denominació territorial, "però no governativa", matisen, que té com objectiu final "integrar forces, il·lusions i esforços de diferents realitats que la Companyia de Maria té en un territori concret". A l'Estat Espanyol hi ha sis Nuclis Apostòlics. Sis grans ciutats que agrupen diferents plataformes de la Companyia. El Nucli Apostòlic de Barcelona forma part d'aquests sis, i compta amb nou realitats diverses: les comunitats de religioses de Barcelona, Badalona i Mollet; les escoles associades d'aquestes poblacions; grups de Xarxa Laïcal, i la delegació de la FISC, l'ONG de la Companyia de Maria.

"Es pretén buscar sinèrgies amb aquestes realitats i en aquestes sis ciutats a partir d'uns objectius comuns", explica **Joan Ortín**, membre coordinador del Nucli Apostòlic de Barcelona. Junt amb Ortín, també hi ha **Anna Saumoy**, religiosa de la Companyia de Maria-Lestonnac. El Nucli compta amb un equip dinamitzador en què estan representades totes les comunitats que hi formen part. Una idea, la de crear un Nucli Apostòlic, que fa uns cinc anys es va gestar i dos que ha començat a caminar. Just a inicis de setembre

el Nucli Apostòlic de Barcelona va celebrar un acte conjunt, amb motiu dels 50 anys de l'escola de Badalona.

En definitiva, els objectius del Nucli són "articular plataformes per buscar una missió comuna, treballar amb altres institucions religioses locals amb qui ja tenen vincle, i seguir tenint una mirada atenta i sensible cap als més necessitats de la societat". Objectius que les presències ja treballen des de fa anys, però que ara amb el Nucli prenen una altra volada. "Al final no és la suma de diferents agrupacions o entitats, sinó que volem que sorgeixi una cosa nova nuclear que conformi la part central i important que després permeti que la resta de coses tinguin encara més sentit i més força", recorda Ortín. "És una nova vida, un nou renéixer a partir del projecte de Nucli Apostòlic". Aquest projecte compta amb quatre línies força: 'Som comunitat', 'Expressa't', 'Lesto jove' i el 'Nucli vol'.

'Som comunitat' tot just ara està quallant. "Aquesta idea respon per exemple a la pregunta de per què hi ha una comunitat de religioses dins les escoles", expliquen. O 'Expressa't', que inclou tota una part comunicativa interna. "El tema comunicatiu encara està molt a les beceroles, però el que fem ara sobretot és la part interna perquè som Nucli, però no som marca", reconeix Ortín, ja que la marca és Companyia de Maria-Lestonnac.

L'altra línia que treballen és la part de joves, el que anomenen 'Lesto jove', que des que són Nucli ha agafat molta força. "La dispersió que teníem de joves era gran, cadascú feia el que podia i ara que ens hem anat unint la cosa ha anat augmentant". Fan trobades de pregària, de voluntariat, matinals de reflexió pels temps litúrgics forts, etc. Hi ha dues persones de referència d'aquest àmbit dels joves que són **Carme Massó** i **Montserrat Massó**.

I la darrera línia, 'Nucli vol', engloba tot el treball referent al voluntariat. "El Nucli Vol ha estat un gran element catalitzador per entendre més el concepte de Nucli", explica l'Anna Saumoy. Volen tenir un actiu de voluntaris atents a qualsevol necessitat col·lectiva d'emergència social, i per fer-ho ja han començat a realitzar trobades, amb voluntaris joves i sèniors. "És molt interessant perquè es creen sinergies entre el voluntari de 17 anys que s'està iniciant en el voluntariat i la persona de 80 anys que porta molts anys vinculada a la Companyia de Maria". La propera trobada de voluntaris, expliquen, la volen fer associada a una acció conjunta que encara estan pensant. Serà al segon trimestre, de manera puntual, i amb voluntat de respondre a una necessitat concreta.

I tot això sota el concepte de missió compartida, religioses i laics. "El treball de missió compartida no és nou, porta molts anys", explica Saumoy. Ha arribat un moment, però, que ferho en un lloc concret, ajuntar-se tots, "és un pas endavant i un pas molt important". Així ho veuen les comunitats religioses que es van envellint i els laics, "perquè propicia un camí de participació diferent del fet fins ara". Es comparteix més el carisma i l'espiritualitat de fons de la Companyia de Maria. A Catalunya també hi ha presència de la Companyia a d'altres indrets, però en alguns casos són realitats petites, com una comunitat sense escola. Amb aquestes realitats, expliquen des del Nucli, tot i no formar part del Nucli de Barcelona, continuarà existint la mateixa vinculació.

GLÒRIA BARRETE

Els bisbes preparen la celebració dels 25 anys del Concili Tarraconense

El 21 de gener del 2020 es compliran els 25 anys de l'obertura de les sessions del Concili Provincial Tarraconense. Els bisbes catalans han anunciat que preveuen celebrar diversos actes commemoratius. En el comunicat final de la darrera reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, han explicat que faran "diversos actes a les diòcesis, un acte acadèmic a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, la reedició comentada dels Documents i Resolucions i la celebració eucarística a la Catedral de Tarragona la vigília de la Pentecosta", coincidint amb l'aniversari de la clausura del Concili. | REDACCIÓ

Es convoca el XXX Premi Joan Profitós d'assaig pedagògic

La Fundació Joan Profitós, sota el patronatge de l'Escola Pia de Catalunya i la Societat Catalana de Pedagogia, convoquen el Premi Joan Profitós amb la finalitat d'estimular la reflexió sobre les accions pedagògiques que busquen desenvolupar íntegrament la persona. Amb un import de 2.500 euros, el guardó reconeix assajos i estudis amb un contingut que giri al voltant de l'acció educativa. Aquest pot ser una reflexió pedagògica o bé una anàlisi d'aquest àmbit, escrits en llengua catalana. | ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Entitats cristianes preguen per posar en pràctica l'ecologia integral

"Una ecologia integral implica dedicar una mica de temps per a recuperar la serena harmonia amb la creació". Aquesta és una de les diverses frases de l'encíclica *Laudato Si'* que divendres 4 d'octubre al vespre es van llegir al Santuari de la Mare de Déu del Carme de Barcelona. Una vuitantena de persones s'hi van aplegat per pregar coincidint amb la cloenda del Temps de la creació. El consiliari de Justícia i Pau, **Josep M. Fisa**, va parlar de **sant Francesc** com a "figura inspiradora": "Fill de família benestant, va abraçar un estil de vida auster i comunitari que el feia proper a totes les criatures". | JUSTÍCIA I PAU

Enllaç Solidari o.n.g.

Apadrina un infant al Brasil

o col·labora amb els nostres projectes:

WWW.ENSOLIDARI.CAT

+claret
CLARETIANS DE CATALUNYA

ESPERIT MISSIONER

Catalunya Religió, el meu paper.

A CASA

Catalunya Religió és un mitja gratuït que se sosté amb les aportacions que rep la Fundació Catalunya Religió. Si feu un donatiu **rebreu l'edició setmanal en format PDF al correu electrònic i l'edició mensual en paper a casa.** Dues edicions que podreu compartir amb amics i comunitats. Les donacions a la Fundació Catalunya Religió es poden desgravar.

A LA MEVA PARRÒQUIA O ENTITAT

L'edició paper de Catalunya Religió es distribueix cada mes a través de diverses parròquies de Catalunya. **Si en voleu repartir en una parròquia, comunitat o seu d'entitat,** indiqueu-nos quants exemplars voleu rebre.

A LA PANTALLA

L'edició digital de Catalunya Religió segueix l'actualitat religiosa de Catalunya amb actualització permanent. Per rebre al vostre correu electrònic el **butlletí diari gratuït** apunteu-vos a https://www.catalunyareligio.cat/butlletins

- Envieu la butlleta a: **Fundació Catalunya Religió. c. Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona.**
- O entreu a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper** i ompliu el formulari.
- També podeu fer un ingrés al compte de CaixaBank: **ES38 2100 3200 9222 0132 0031**. Titular: Fundació Catalunya Religió.
- Per a més informació, podeu escriure'ns a secretaria@catalunyareligio.cat o trucar-nos al 674 050 748.

BUTLLETA DE DONATIU A LA FUNDACIÓ CATALUNYA RELIGIÓ

A casa

Nom i cognoms: _____

_____ NIF: _____

(necessari per desgravar)

A la meva parròquia o entitat

Nom: _____

Exemplars que vull rebre: ◯ 50 ◯ 100 ◯ 150

(per altres quantitats escriviu-nos a secretaria@catalunyareligio.cat)

Adreça postal: _____

Correu electrònic: _____ Telèfon de contacte: _____

Vull col·laborar amb: ◯ 30 € ◯ 50 € ◯ 100 € ◯ ____ € *(mínim 30 €)*

Amb periodicitat: ◯ anual ◯ puntual

Codi IBAN: E S _ _ - _ _ _ _ - _ _ _ _ - _ _ - _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

La Fundació Catalunya Religió garanteix la privadesa de les dades de caràcter personal aportades, segons el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD). Amb l'enviament de la butlleta accepta que aquestes dades siguin incorporades a un fitxer responsabilitat de Fundació Catalunya Religió i que siguin utilitzades amb la finalitat de gestionar els enviaments de l'edició paper i les aportacions econòmiques i per enviar-los informació de la Fundació. Aquestes dades es cancel·laran a petició seva o una vegada finalitzada la finalitat per la qual van ser recaptades. Poden exercir els seus drets adreçant-se a la Fundació Catalunya Religió amb domicili a c. Nàpols, 346, 2n E. 08025 Barcelona, o a l'adreça de correu electrònic info@catalunyareligio.cat

S'inicia el treball pel Fòrum de la Vida Religiosa a Catalunya

El punt principal de l'assemblea de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC) del 17 d'octubre va ser definir les diferents parts en què s'organitzarà el Fòrum de la Vida Religiosa a Catalunya i concretar els aspectes més destacats i objectius de la proposta. La convocatòria coincideix amb esdeveniments d'especial rellevància: la celebració del 25è aniversari del Congrés de la Vida Religiosa de Catalunya i el 40 aniversari de la constitució de la URC (29 d'abril de 1980). A més, coincidirà amb el 25è aniversari del Concili Provincial Tarraconense.

Amb el Fòrum es pretén renovar l'impuls que van representar aquestes iniciatives destacades en la vida religiosa. Aquesta 81a Assemblea General de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), l'entitat que agrupa les congregacions i instituts de vida consagrada que treballen a Catalunya, va tenir lloc a Salesianes – Torre Gironella de Barcelona on es van reunir superiores i superiors generals, superiores i superiors provincials, abadesses i abats, priores i priors, delegades i delegats, delegats episcopals de Vida Consagrada. El projecte presentat a l'assemblea planteja que sigui una trobada organitzada en diferents etapes que es desplegaran els propers mesos.

En l'assemblea es va insistir en la necessitat de motivar la participació de tots els religiosos i religioses presents a Catalunya. També ha de ser una oportunitat per donar a conèixer més la singularitat de la vida religiosa, per implicar-hi les persones que participen en les obres impulsades pels religiosos, i per escoltar les demandes que els fan la resta de les comunitats eclesials i la societat. Es va proposar també concretar el treball amb alguna iniciativa visible i promoguda conjuntament per

diverses congregacions i que respongui a les demandes que es fan a la vida religiosa.

La primera fase, amb el lema 'Escoltar', respon al primer objectiu del Fòrum: "La vida religiosa a l'escolta". Aquest període es farà en l'àmbit de les comunitats religioses aprofundint en l'escolta a Déu, a través de la pregària, l'entorn i entre els mateixos membres de les comunitats. Es tracta de "fomentar una obertura del cor per acollir tots els missatges que se'ns facin arribar i discernir quins porten l'impuls de l'Esperit".

'Discernir', amb l'objectiu de "La vida religiosa oberta al discerniment", serà la segona etapa. Es proposa concretar allò que toqui més de prop la vida religiosa. En aquest cas, l'àmbit serà intercomunitari i intercongregacional, per compartir les propostes entre les diverses comunitats i congregacions religioses. Per això, es potenciaran les trobades de religiosos i religioses de diverses comunitats que estan en un mateix territori, com les que ja es realitzen en alguns llocs.

La tercera fase, 'Respondre', ordenarà els continguts generats, i la quarta, 'Posar-se en camí', s'orientarà cap a compartir i difondre les orientacions fruit d'aquest treball. Tot el treball tindrà com a lema de referència 'La mirada fixa en Jesús' com a fonament de tota l'activitat de la vida religiosa.

Situació a Catalunya

En el discurs d'inici de l'Assemblea, el president de la URC, el caputxí **Eduard Rey** va repassar algunes de les activitats i projectes dels darrers mesos, destacant la celebració dels 500 números de l'informatiu setmanal de la URC, l'Horeb. Rey es va referir a la situació política de Catalunya i l'aportació que hi poden fer els religiosos. Va assenyalar que "enmig de tant de soroll, enmig de tantes persones d'una i altra banda disposades a escoltar només els qui pensen com elles i alimenten els propis ressentiments, el que és profètic de debò és el silenci, no qualsevol silenci, sinó el que intenta escoltar l'altre, també el qui no està d'acord amb les pròpies postures, i mira de posar-se en la seva pell". També va destacar que aquesta és una de les lectures del comunicat que va fer públic dilluns la Conferència Episcopal Tarraconense: "Han sabut buscar una paraula de consens, que possiblement no expressa al cent per cent el que pensa o sent cap d'ells, en una actitud d'escolta mútua i d'atenció compartida a les sensibilitats contraposades que hi ha entre els ciutadans i entre els propis fidels de l'Església".

D'altra banda Rey es va referir a la crisi europea dels refugiats, en la qual també "els religiosos hi hem estat i hi som, en iniciatives pròpies o col·laborant amb altres" però "cal que ens examinem constantment sobre com hi podem ser encara més. Europa es juga la seva qualitat humana en gran mesura en la generositat o la mesquinesa que mostrem amb els qui fugen de guerres, fams i altres adversitats i se'ns acosten atrets pel benestar que nosaltres fruïm, i del qual ens mostrarem indignes si no el sabem compartir".

Reelecció d'un vocal de la Junta de l'URC

En la 81a Assemblea General de la Unió de Religiosos de Catalunya també es va reelegir **Eduard Pini**, provincial de l'Escola Pia de Catalunya, com a vocal de la Junta, que havia finalitzat el seu mandat de quatre anys.

Els claretians construiran un nou espai educatiu pels 'dalits' a l'Índia

Amb motiu del Mes Missioner Extraordinari que s'ha celebrat aquest octubre, Enllaç Solidari va llançar el seu projecte de cooperació per al curs 2019-2020. Es tracta de la col·laboració amb els Missioners Claretians de Chennai, a l'Índia, per a la construcció d'una sala polivalent per fer-hi activitats educatives adreçades especialment als *Dalits*, la casta més baixa i marginada de l'Índia. S'usarà sobretot per a alfabetització i conscienciació d'adults, amb incidència especial a dones, i per reforç escolar d'infants i adolescents, motivant-los en els estudis. | CLARETIANS

Un grup de bisbes renova el "Pacte de les catacumbes" per una Església pobra

Seguint les passes d'alguns bisbes del Concili de 1965, un grup de participants al sínode de l'Amazònia van anar diumenge 20 d'octubre a les catacumbes de Domitilla de Roma. L'Església renova, al mateix lloc i amb el mateix esperit, el fort compromís signat el 16 de novembre de 1965, pocs dies abans de la clausura del Concili Vaticà II. El cardenal **Claudio Hummes**, relator general del sínode, va presidir la missa al mateix lloc, el cementiri subterrani més gran i antic de Roma, establint un vincle fort amb el document signat el 1965. Per a una Església amb cara amazònica, pobra i serventa, profètica i samaritana. | VATICAN NEWS

Un 'Tren Missioner' arriba a Catalunya amb motiu del Domund

Octubre va ser escollit pel papa Francesc com a Mes Missioner Extraordinari. Des de Cristians sense Fronteres i les delegacions de Missions de les diòcesis catalanes es va organitzar el Tren Missioner 2019. Una Jornada d'animació missionera a Montserrat que dissabte 19 d'octubre va aterrar a Catalunya per primera vegada després de trenta edicions a diverses ciutats de l'Estat Espanyol. El Tren Missioner va ser, com explicaven des de l'organització, "una jornada de trobada, oració, reflexió i celebració en el marc de la Diada Mundial del Domund". | REDACCIÓ

ACNUR i 'la Caixa' aconsegueixen reduir la mortalitat infantil als camps de refugiats d'Etiòpia

Primers resultats del projecte MOM a Etiòpia que té per objectiu el tractament i la prevenció de la desnutrició en menors de 5 anys, concretament a través de la posada en pràctica d'una intervenció conjunta de diferents sectors. 138.000 infants menors de 5 anys s'han beneficiat d'aquest programa que ha tingut un impacte directe en la millora de la situació nutricional dels infants, amb descensos notables en els índexs de desnutrició severa aguda i global aguda, i que també ha beneficiat mares embarassades i lactants. | OBRA SOCIAL **'LA CAIXA'**

El bisbat de Vic inicia el Sínode Diocesà per a afrontar els nous reptes de l'Església

El bisbe **Romà Casanova** ha convocat el 'Sínode per l'esperança', una assemblea eclesial extraordinària oberta a la participació de tota la comunitat cristiana (laics, mossens i religiosos), sense cap exclusió, per a discernir, escoltant l'Esperit Sant, els reptes pastorals que es presenten avui a l'Església. En el cas concret de Vic, i davant d'un "moment de grans transformacions socials que afecten de ple l'Església", el bisbe Romà ha considerat convenient convocar un Sínode per a discernir junts la voluntat de Déu per a la diòcesi de Vic i per a afrontar la transmissió de la fe en el moment actual. | BISBAT DE VIC

'Shemà', l'Associació de Voluntariat del monestir de Sant Benet de Montserrat

Ajudar a l'hostatgeria, a la biblioteca, a l'arxiu, fer ceràmica, informàtica, treballar al bosc, a l'hort o al jardí. 'Shemà' neix "de la necessitat de la comunitat de Sant Benet per organitzar les persones que s'apropaven ja al monestir demanant fer un voluntariat". Aquesta associació, que es va presentar diumenge 29 de setembre, està formada per set persones organitzades en Junta. Dues d'aquestes persones formen part de la comunitat de Sant Benet. La presidenta és l'abadessa del monestir, **Maria del Mar Albajar**, i també en forma part la germana **Conxita Gómez**, persona de contacte entre l'Associació i el Monestir. | GLÒRIA BARRETE

Ventura Puigdomènech: "L'Església a Algèria és social i espiritual"

Menys litúrgia i més acompanyar les persones. Així entén com ha de caminar l'Església **Ventura Puigdomènech Boix**. És capellà i viu des de fa vint-i-dos anys en un desert de pedra, a Tamanrasset, a Algèria. Té 63 anys i és un dels voluntaris que va anar al monestir de Tibhirine després de l'assassinat d'un grup de monjos el 1996. Fins fa poc ha estat el responsable de la congregació dels Germans de Jesús a la regió del Magreb, a l'Àfrica del nord. Aquest *"petit frère de Jesus"* és fill dels Hostalets de Balenyà, i va passar uns dies a Catalunya, a mitjans setembre, abans de reunir-se a Egipte amb d'altres germans. Vam aprofitar la visita per parlar amb ell davant del Santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda. Puigdomènech ens explica com va anar a parar al desert d'Algèria. Hi plou només un cop l'any i recullen l'aigua amb una cisterna. Tenen internet i això li permet seguir els partits del Barça en directe i l'actualitat política del nostre país. Els turistes visiten aquest indret per veure-hi unes espectaculars sortides i postes de sol. Ell les aprecia, però no s'hi fa *selfies*. Busca tota una altra cosa.

Va fer la formació com a religiós a Montgat, al que llavors era el seminari dels claretians. En acabar la formació, es va fer monjo. "Com que no hi havia trapes aquí, vaig anar a Navarra". D'allà va anar al monestir de Còrdoba, que s'acabava de fundar. Hi va conèixer el prior del monestir de Tibhirine, eren molt amics. "Volien fer una subregió de monestirs que tenien contacte amb l'islam i Còrdoba era el centre de

l'entesa entre religions". La raó d'anar a Argèlia era refer el monestir, però el govern no els va deixar i després de tres anys van haver de tancar. Coneixent aquella Església es va dir: "No puc tornar a casa com si res no hagués passat'".

L'entorn, la natura, el desert

A dalt de la muntanya, a Assekrem, en Ventura es cuida de quatre ermites. És el lloc on va viure **Carles de Foucauld**, profeta del segle XX. La gent hi puja a fer els 40 dies de desert de Jesús. Res a veure amb fer un recés en un monestir o en una casa d'exercicis. L'experiència no deixa indiferent a ningú. "Hem descobert que com menys intervinguis, més coses passen". Quan arriba la persona li diuen: "Aquí tens aquesta ermita i apanya't, 40 dies". Sense un entrenament previ? "Demanem que hi hagi hàbit de solitud". Es troben gent que a priori hi estan acostumats perquè han fet un recés en un monestir, però no té res a veure. "En un monestir hi una pregària que et porta, menges a l'hostatgeria..." A Assekrem cadascú es fa el menjar. Si necessiten res, poden anar a trobar els germans a missa de vuit: "Quan necessitis alguna cosa, vine i, si ho tenim, ho compartim". Demanen que l'estada sigui llarga. La primera setmana serveix per trobar els propis horaris: de son, de passeig, de pregària. S'inicia així un camí de descoberta. "No hi ha res, l'arbre més a prop el tenim a hora i mitja. És tan despullat que t'obliga a despullar-te". "La primera cosa que passa és que has de fer la veritat amb tu mateix, no et pots amagar ni enganyar i aquesta descoberta és molt dolorosa, però és molt gran".

"Al desert t'adones que amb res pots viure molt profundament"

En un procés que pot ser colpidor, la comunitat de germans els acompanya el mínim. "Estem sempre disponibles: venen a missa i et demanen per parlar". Però la conversa, insisteix, ha de ser el més breu possible. Creu que "és l'esperit el que ha de dirigir" i no pas ells. En aquesta trobada personal apareix "el personatge" que cadascú s'ha forjat. Primer convé descobrir-ho. Després arriba la consciència de desert: "Al desert t'adones que amb res material pots viure molt profundament". Explica que els pelegrins hi arriben molt ben equipats i se'n tornen amb les mans buides. "Per afrontar la solitud demanem que hi hagi un solatge". I si la persona no hi està habituada? "Com que estàs tirat, literalment, et pot agafar l'angoixa i quan t'agafa és molt difícil de gestionar". No hi tenen cotxe. Què fan? "Ventura, agafa la motxilla i fes 80 quilòmetres perquè el *tio* no aguanta i es trencaria". Puigdomènech entén que es tracta d'una situació extrema, difícil d'aplicar a casa nostra: "Aquí no ho demanaria; però sí anar a l'essencial perquè ens estem perdent en bajanades".

"Gràcies a l'islam som millors cristians"

"Allà som quatre gats i ens coneixem tots", diu en relació a la resta de comunitats cristianes que hi ha a la zona, entre les quals, els germans maristes i les germanes agustines. La seva obsessió és que "una altra Església és possible perquè jo la visc, no és una utopia", assegura. Així ho va presentar el 13 de setembre en una xerrada en el marc de l'Aplec de Balenyà. A què es refereix? "El fet de viure amb una altra religió t'obliga a refer-ho tot: la cristologia, la teologia i tot allò que t'han ensenyat". Reconeix que la família de vegades se li queixa dels retrets que se'ls fa a la parròquia: "Aquí vas a missa i només et foten crits". Assenyala el Santuari de la Mare

de Déu de l'Ajuda i es pregunta perquè no hi ha jovent: "Hi ha alguna cosa amb la qual no connectem". "Carles de Foucauld ens ha mostrat una altra manera de fer, d'estar amb la gent i viure com la gent i, en acabat, el missatge passa". "Els cristians que vivim en lloc musulmà 100% diem 'gràcies a l'islam som millors cristians'". Fa més de 120 anys que Carles de Foucauld va arribar a Tamanrasset. Des de llavors no s'ha conegut cap tuàreg que sigui cristià, apunta. "No prediquem mai Jesús perquè ens expulsen; és una altra manera de viure amb la gent i el missatge passa". Com a capellà, a Algèria, no ha batejat mai ningú.

"Ho hem centrat tot en els sagraments i en el culte"

"Quan he anat a visitar les meves comunitats de germanets, et diuen 'pots fer una volta per anar a dir missa a tal lloc?'. I una missa potser són sis-cents quilòmetres, les distàncies són tan immenses!" Són comunitats sense capellà, potser tres monges, apunta. "No tenen mai missa, però són comunitats eucarístiques, són pa i vi pels altres. I el dia que tenen missa és una festa". Ho compara amb el que vivim aquí: "Ho hem centrat tot en els sagraments i en el culte". S'adona que "els mossens aquí es passen el dia al cotxe i la gent es queixa que volen parlar amb el sacerdot, però que no té temps, perquè té quatre misses". No entén com s'ha arribat a aquest punt: "Hem reduït ser cristià a anar a missa, i això em revolta". A en Ventura li agrada molt el futbol. I fa aquesta comparació: "Si vull anar a veure el Barça, bé que hi aniré; si no et posen la missa a la porta, no hi aniràs?". I proposa unir comunitats i celebrar l'eucaristia cada diumenge en una parròquia diferent. "I en acabat, com

diu el **papa Francesc**, els capellans no fan pudor d'ovella, perquè no tenen temps". No troba sentit al fet que un capellà porti sis parròquies i només tingui una hora de despatx parroquial. En Ventura aprecia la sortida de missa, les converses que s'hi generen. "Els capellans, vulguis o no, viuen una gran solitud i s'estan perdent el millor, que és fer camí amb la gent". Considera que "hem reduït el capellà al culte". Amb aquest rol ell no se sentiria còmode.

"Amor de Déu i amor del germà"

El context eclesial al nord de l'Àfrica és ben diferent. "L'Església a Algèria és social i espiritual, són homes i dones de pregària molt forta, perquè sinó no aguantes i la vessant social, com que no pots parlar, la fas". "És la nit i el dia amb el que s'està fent aquí". Allà el context els ajuda "a ser més evangèlics". Alguns en diuen humilitat? "Sí, però no és per virtut, sinó perquè no pots fer cap altra cosa". Insisteix que no té receptes, però defensa: "Hem d'anar a l'essencial". Considera que a l'evangeli no tot té la mateixa importància: "Hi ha versets que són recomanacions i d'altres en què Jesús posa l'accent".

Proposa imaginar que es perd l'evangeli: "Se'ns ha cremat, ningú el coneix, només s'han salvat dues pàgines". Per a aquest religiós una pàgina seria la del fill pròdig, "que ens mostra com és Déu". Es pregunta quina imatge hem vehiculat de Déu: "Els meus pares han patit molt: el jutge, qui la fa la paga..." Quina seria l'altra pàgina? "El bon samarità, que ens diu com ha de ser l'home". I conclou: "I ja està, no en necessitem més, són els dos manaments: amor de Déu i amor del germà".

Charles de Foucauld deia "amor de Déu, amor del germà, heus aquí tota la meva vida". Puigdomènech recomana no perdre's amb què diu aquell determinat verset de l'evangeli i fixar-se més allà on Jesús posa l'accent: "L'essencial són molt poquetes coses i la garantia, per mi, és que això ho diuen totes les religions". Per això demana tenir olfacte per destriar allò que considera "essencial". "Avui els teòlegs i exegetes parlen de 'la sortida de les religions' i m'agrada molt aquesta expressió perquè la religió és humana. L'Església sovint s'ha imposat a Jesús. I hem d'anar cap a l'espiritualitat. Això és l'esperit i això ja no ho pots manipular. I és on trobes totes les confluències."

L'acceleració i el temps per la pregària

Parlem, doncs, d'espiritualitat. Sap que és molt fàcil de dir i que cadascú té el seu ritme. Pensa en els treballadors a qui l'empresa empaita per complir horari i resultats. Justament, creu que "les persones que viuen amb més estrès encara ho necessiten més i s'haurien de procurar l'espai". Com és aquest espai? "Per nosaltres és essencial començar amb temps de silenci. Que no té perquè ser laudes, ni res. Silenci. I això et marca tot el dia". Pensa en "aquell que no pots aguantar" i demana "ser-hi amable". Això li genera un esperit de pau. "Si pots llevar-te mitja hora o tres quarts d'hora abans, en comptes de llevar-te a l'últim minut i córrer que arribo tard, que puguis anar pacíficament, perquè totes les relacions canvien". "La pregària no és res complicat. Què hi faig? Res, només dir 'aquí em tens, tu ho saps tot'. A vegades m'hi adormo, però és igual, hi ets. I tornes canviat, perquè no ets tu, és l'esperit". Aquest és un dels moments clau. L'altre el situa al final del dia. "Se'ns ha ensenyat l'examen de consciència... no és bo... potser t'escandalitzo?", es pregunta. Considera que "l'examen de consciència és donar voltes sobre tu mateix, he fet això, allò altre... anar-te matxa-

cant a tu mateix. Nosaltres fem examen d'acció de gràcies: és al revés, és sortir de tu mateix, estar despert a tot el que t'envolta i vas a dormir en pau". Diu que són "coses senzilles que ajuden a anar despert per la vida". En el seu cas, també es reserva un matí a la setmana: "El dedico a coses de l'esperit, que és anar a caminar o alguna cosa gratuïta, el meu espai".

Una congregació sense missió

Els germanets viuen del seu treball, però ara els dos que viuen dalt de la muntanya, no són autònoms. Ho eren fins que el govern va optar per promoure el turisme intern i no facilita els visats als estrangers. Abans les ermites estaven sempre plenes, assegura. Avui els proveeix la comunitat de quatre germans que viu al poble. "El desert és solidaritat: nosaltres som allà per acollir, sempre ofereixes el té, i a un argelí no se li acudirà de pagar res, però l'europeu t'ho ha de pagar tot, no li pots regalar res". I amb aquella mica de propines anaven tirant. També treballaven en el manteniment de l'estació meteorològica internacional que va iniciar Carles de Foucauld. L'empresa era propietat dels germans. "Però ara com a estrangers no tenim dret a treballar". La poble hi ha quatre nois, que fan torns, quinze dies cadascun, per atendre l'estació. "Per ells el desert és la mort: sense cafè, sense instagram... I a nosaltres que estem al costat i que ho faríem voluntàriament, no ens deixen, són les polítiques d'ara".

En Ventura expressa el seu agraïment a Roma: "Som l'única congregació que no tenim cap missió. Uns tenen escoles, uns altres hospitals... El nostre carisma és viure amb la gent i com la gent". A Catalunya hi ha germanet **Taltavull**, que viu a Sabadell i ha treballat molt de temps amb els drapaires d'Emmaús. Ara ja està jubilat, però no té comunitat, i forma part del grup Cristians en Diàspora. I a Espanya tenen presència al municipi de Farlete, a Saragossa, i a Màlaga. El germanet de Màlaga treballa d'escombriaire i li explica: "Em passo el dia treien caques de gos al parc i ningú sap que soc capellà". Però la gent li fa confiança i és president del sindicat. "És un més, estem barrejats amb la gent i treballem amb la gent més pobre". Són les condicions que va pautar Carles de Foucauld per formar comunitat: viure amb els més pobres i els més allunyats de Déu. "Gent, per tant, que mai no anirà a missa, les converses ja les pots imaginar!", diu Puigdomènech. Ell, que viu entre tuàregs, també és un més enmig de la gent.

LAURA MOR | ELS HOSTALETS DE BALENYÀ

CATALUNYA RELIGIÓ, el meu paper

Ara, **cada mes i de forma gratuïta**, et seleccionem els millors articles de Catalunya Religió en la nova edició impresa.

Catalunya Religió, el líder en informació digital, ara també en paper. El teu paper.

Consulta on pots trobar el teu exemplar gratuït a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper**

L'afluència de fidels obliga a doblar la missa dominical a la Basílica de la Sagrada Família

Fa dos anys la Basílica de la Sagrada Família va iniciar la celebració setmanal de la missa de diumenge a la nau central del temple. Alguns diumenges s'havien quedat fora alguns centenars de persones per haver completat l'aforament limitat a 850 persones. A partir del primer cap de setmana d'octubre, a més de la missa matinal de diumenge, se celebra l'eucaristia a la nau central cada dissabte i vigília de les festes de precepte a les vuit del vespre. | REDACCIÓ

2.000 persones al primer aplec "rociero" a Montserrat

Unes dues mil persones i més de 50 entitats, germandats i confraries de Catalunya van participar dissabte 21 de setembre a l'Aplec 'Rociero' al Monestir de Montserrat. L'activitat, organitzada pel Consell General de Germandats i Confraries de Barcelona i la Fundació Andacat, forma part de les activitats del 20è aniversari del 'Consell general de germandats i confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona'. | GERMANDATS I CONFRARIES DE BARCELONA

El físic i poeta David Jou, nou president de la Fundació Joan Maragall

David Jou i Mirabent és el nou president de la Fundació Joan Maragall. Membre del Patronat des de 1993, pren el relleu de **Josep M. Carbonell**, que ha complert dos mandats de quatre anys (2011-2019). Jou és investigador en termodinàmica de processos irreversibles i física fora de l'equilibri, amb sis llibres i 250 articles de recerca en revistes internacionals. Ha publicat una àmplia obra poètica i assagística, amb 27 títols de poesia i 11 d'assaig entre ciència i humanisme, i ha participat activament en la divulgació científica, amb més de 400 conferències públiques. | FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El llegat de Pancho Botey a la mexicana Missió de Chinillal

Però us juro que estimo, amb un dolor serè i resignat, / el pedregar estèril / que treballen els pobres / les restes de tortilla del pobre / els fills dels pobres i els seus peus descalços".

Nadal 1974, Francesc Botey
Poblenou 1931-Maconí 1996

A tres hores i escaig de la Ciutat de Mèxic, per carretera, s'alça la Sierra Gorda a l'estat de Querétaro. Venint d'una de les urbs més massificades i contradictòries del món, topar-se amb aquella cadena de gegants muntanyencs desconcerta. Quan t'hi endinses i et veus rodejat pels seus arbres frondosos i forts, aquell desconcert es transforma en una pau que ho va tenyint tot. El soroll de cotxes i màquines canvia pel del vent i dels ocells, el gris pel verd i el marró. Desapareixen els pals i fils de la llum i, sense ordre ni cap anunci, es descobreixen petits grups dispersos de cases, els *ranchitos*. Quan després de més d'una hora conduint per camins de terra (amb prou feines pistes de revolts robades al bosc i als penya-segats), s'arriba a la Missió de Chinillal, et sembla haver fet un viatge en el temps i no sols en l'espai. Casetes de planta baixa a mig construir permanentment, sense senyal de telefonia, cartells oxidats que anuncien productes passats de moda, tot just un parell de camionetes... Si això és així en ple segle XXI, en un Mèxic amb autopistes, televisió per cable i wifi, com devia ser a l'inici de la dècada dels setanta quan l'escolapi català **Francesc Botey** va arribar per primera vegada a aquell racó sense nom que va esdevenir la seva llar i la seva tomba?

"Algú, potser un antic miner emigrat a la Ciutat de Mèxic, havia parlat a Pancho (Francesc Botey) d'unes comunitats de gent que es

trobaven molt soles per aquesta banda de la serra, explotades, aïllades, que mai no havien tingut capellans ni capella però que s'anomenaven catòlics. Era una zona de mines de plata i de mercuri... Pancho va dir: *Vull anar a veure'ls*", ens explica Roberto, que va arribar com a estudiant de Comunicació de la Universitat Iberoamericana per fer el seu treball de grau i que es va quedar set anys vivint en la Missió. "En aquells anys, encara vam conèixer algun ancià que parlava *otomí*. Actualment ja no el parla ningú".

Qui sap d'on havia sortit, aquella gent dels *ranchitos*! Hi ha qui diu que són indis que per no treballar en les hisendes dels blancs s'escapaven a la muntanya i s'hi van anar perdent per viure més a prop de la seva essència. Es van anar perdent i encara avui, a les portes del 2020, continuen força oblidats.

La primera nit i moltes que la van seguir, els escolapis que van arribar a aquelles muntanyes van dormir en una cabana de bens. En els forats que hi havia per a menjadora hi van posar espelmes per tenir llum i recollien l'aigua de la pluja per a rentar-se i cuinar. Més tard ells mateixos i els qui els van seguir construirien cisternes que encara es fan servir, una cuina, lavabos, sales comunitàries... Tot el que els faltava en comoditats els sobrava en ànim, il·lusió i convenciment per la Missió: viure entre els pobres com un de tants, donar vida a l'Evangeli fora dels llibres.

Els sobrava també en alegria, sens dubte, perquè encara avui, si una es passeja per entre les diferents barraques de ciment que van construir a mesura de les necessitats i possibilitats que anaven apareixent (la petita capella de pedra, els pomerars o la biblioteca...), una pot intuir les rialles, les bromes i les esperances que van omplir aquell espai i que hi van romandre teixides com teles d'aranya gairebé invisibles entre les mates i els troncs.

Així com les discussions filosòfiques, polítiques i teològiques, però també quotidianes, que van mantenir els membres de la comunitat que per més de 20 anys, va fer créixer i va mantenir dempeus l'esperit de la Missió. Laics i religiosos, camperols i estudiants, homes i dones, van compartir un somni de dignitat, justícia i solidaritat.

Un somni que va tenir molts rostres i noms al llarg d'aquelles dècades i que algú ha anat escrivint en la paret de l'habitació que fa de modest museu amb records del pare Pancho; però també de la vida de la Missió, dels referents com **Jaume Botey**, **Óscar Romero** o **Martin Luther King** que els han guiat.

"La Missió va començar com un camp-missió per als joves i novicis escolapis, el desembre de 1971. Es tractava d'un equip mixt que incloïa també religioses i joves del barri *Progreso Nacional* de la capital, que visitava i treballava en

aquest lloc inaccessible de l'Estat de Querétaro, en el qual hi viuen 6.000 habitants dispersos en un radi de 400 quilòmetres.

El 1974 comença la Missió més establement i es va configurant una comunitat que serà el ferment evangelitzador d'aquella serralada. És una comunitat mixta formada per religiosos i religioses de diversos instituts, camperols del lloc i cristians compromesos d'altres indrets. En l'interior d'aquella comunitat o enviats des d'ella als *ranchitos* de la zona, els escolapis exerceixen el seu ministeri sacerdotal i pedagògic en el camp de l'evangelització explícita i de la creació i orientació d'organitzacions de promoció humana que siguin llavor i expressió del Regne", explicava el mateix Botey en un article recollit en el DENES (1990).

L'escolapi afegia en aquell escrit que "en el si de la comunitat mixta s'eduquen agents de pastoral autòctons i la promoció social té en l'aspecte de la salut una xarxa d'agents que imparteixen educació sanitària; i deu grups cooperatius (apicultura, teixit a mà i a màquina, serradora, treball camperol en comú, molí de *nixtamal*, botigues de consum, serveis co-

operatius) a part de la construcció de camins accessibles al transport rodat. Aquestes organitzacions educatives i econòmiques a temps parcial es complementen amb una educació secundària oberta" i amb organismes de formació i animació cooperativa com trobades, una revista o contactes amb cooperatives de l'exterior a través de SENEC AC.

D'aquells anys venen les lluites camperoles, els talls de camins i les detencions, la creació d'associacions comunals o les reunions amb el govern per reclamar els seus drets. Al darrere d'aquests records, sempre apareix la figura d'aquells religiosos i dels laics que vivien amb ells, animant, acompanyant i sumant-s'hi.

La força i l'empenta del que passava en aquella petita Missió enmig de boscos contagiava la població de totes les comunitats properes, que van quedar enfortides i organitzades per seguir en aquest segle XXI per continuar treballant per les mateixes conquistes encara no aconseguides.

El 1996, un tràgic i absurd accident de cotxe va acabar amb la vida del pare Pancho, encara que no amb el seu esperit ni el de la Missió. El que podia haver-se convertit en un punt i final va ser un punt i a part perquè, sens dubte, el carisma havia quedat sembrat. Més de 40 anys després, la cabana de bens on van passar aquella primera nit els sacerdots, l'ocupen uns llits senzills amb mantes de colors, algunes motxilles de lluentons i llibretes oblidades. N'hi ha una altra de semblant, però sense peluixos ni flors sinó amb pòsters d'herois o de futbolistes. Durant el curs escolar, hi dormen nois i noies camperols de *ranchitos* aïllats per poder cursar la secundària a l'escola que Pancho, el també escolapi **Pep Segalés**, **Roberto** i altres van construir amb les seves pròpies mans.

Actualment llueix acabada de pintar de color groc cridaner i lila, s'anomena *Instituto Cala-*

sanz, i pertany al sistema públic rural mexicà. En **Lole**, mestre i antic director, va residir a la Missió mentre era un estudiant de preparatòria (batxillerat). Més tard es va graduar com a mestre i va viatjar a Europa. Des de fa 9 anys, resideix a la Missió com a responsable dels 14 nois que hi viuen durant el curs escolar.

No són els únics ocupants que mantenen viu l'esperit del Chinillal dia a dia: la **Rosa** es va traslladar a viure-hi per ajudar al Lole i per tenir cura de la **Mele**, "l'ama d'aquesta casa". Fa 32 anys que el pare Pancho la va convidar a viure amb ells quan es va assabentar de la seva història. Filla d'una família que vivia a tocar del riu, era maltractada des de petita. D'adolescent, la van enviar a treballar a una casa. Allí en van abusar fins que va quedar embarassada i la van engegar al carrer. Anava malvivint quan va tenir la criatura. La **Melencia Segura** era i és una nena, avui amagada dins d'un cos d'anciana. Fa *tortillas*, dona menjar als conills, riu i juga, sempre seguida per "don perro", un gos tot cor com ella.

Ells, la **Juanita**, l'**Ascensión**, el **Polo**, la seva dona i tants altres són la paret mestra que sosté en peu la Missió que un dia el pare Pancho va somniar per a ells. Amb pocs recursos però amb una fe que mou muntanyes, amb problemes però amb generositat i fidelitat, aquella comunitat de laics camperols batalla per un món més just, més acollidor, més fraternal... en aquell racó, en el seu racó. Continuen inspirats per l'escolapi, que va afirmar que "el resum de tota la meva vida és el Pare Nostre".

Mantenen un consultori mèdic i un dentista obert a la comunitat, un taller de costura perquè les dones dels *ranchitos* puguin cosir roba per alleujar la seva economia, fan catequesi, organitzen celebracions... però mantenen alguna cosa molt més important: la lluita per la seva dignitat, pels seus drets i els seus somnis, que són els de molts. Amb les seves mans enduri-des i cansades, però també plenes d'amor i d'esperança, continuen fent real i present el Regne.

ÀNGELS DOÑATE | ESCOLA PIA

El Memorial Joan Gomis premia un reportatge sobre lideratges de dones arreu del món

El jurat d'aquest guardó de periodisme solidari premia dos reportatges multimèdia i reconeix la trajectòria periodística del fotodocumentalista **Sergi Cámara**. El primer reportatge premiat és **"#Sexsymbols"**, projecte de les periodistes **Gemma Parellada**, **Maria Olivella-Quintana** i **Majo Siscar**. El segon reportatge premiat en la categoria d'obres periodístiques és "Congo: la guerra sin fin", del periodista **Santiago Barnuevo** i la fotògrafa **Marta Soszynska**, on es narra la vida a la República Democràtica del Congo, amb històries de superació en un dels països africans amb majors conflictes latents. | JUSTÍCIA I PAU

El claretià i bisbe al Japó Josep Maria Abella visita Catalunya

"Què n'hem fet del cor capaç d'estimar i de commoure's davant del sofriment dels altres?" Aquesta és la pregunta que el claretià i bisbe auxiliar d'Osaka **Josep Maria Abella** va formular durant l'eucaristia que va presidir diumenge 29 de setembre a la basílica de Montserrat. Acompanyat de l'arquebisbe metropolità i cardenal d'Osaka **Thomas Aquino Manyo Maeda,** va recordar la figura del beat **Pere Kibe**, un jesuïta japonès que va passar per Montserrat l'any 1622, i del pare **Estanislau**, el monjo ermità de Montserrat, que precisament va conèixer el cardenal Maeda quan encara era un jove prevere a les illes properes a Nagasaki. | CLARETIANS

Els caputxins recuperen una antiga obra de teatre mallorquina de tradició medieval

Nou llibre de la col·lecció "A la caputxina", coeditada pels Framenors Caputxins i Editorial Mediterrània. L'obra inclou una nova edició de la Consueta de sant Francesc, així com una versió en llenguatge actual per tal que pugui ser escenificada en l'actualitat. L'obra de teatre, que es representava a Mallorca fa més de quatre-cents anys, narra la vida de **sant Francesc** d'Assís. El 2019 torna a ser representada, aquest cop també a Catalunya. La Consueta de Sant Francesc s'inclou en les anomenades Consuetes Mallorquines: una recopilació d'obres teatrals religioses de tradició medieval transcrites al Manuscrit Llabrés. | EDITORIAL MEDITERRÀNIA

Església de Savallà del Comtat, Conca de Barberà | Joan Francesc Amigó.

Compromís i afecte de la comunitat cristiana després del temporal

L'Espluga de Francolí va fer una crida al voluntariat dimecres 23 d'octubre davant la destrossa que va provocar la llevantada durant el vespre i la matinada. Perplexos i commoguts pels danys personals –protecció civil parlava de dos veïns desapareguts–, alguns parroquians van treballar braç a braç amb els voluntaris del poble en les feines de neteja i recuperació d'aquesta vila de la Conca de Barberà.

"Com a comunitat cristiana manifestem tot el nostre afecte als greus damnificats i estem en sintonia amb tot el poble", deia **Marcus Vinicius**, rector de la parròquia. "Som una comunitat cristiana que prega, però que també actua", va puntualitzar. És el rostre d'una Església que comprèn aquest moment de dolor i comparteix el patiment dels veïns. "Com a poble estem molt impressionats i impactats pel mal que ha causat l'aigua". Fins que no tornin a la normalitat, Vinicius subratlla la necessitat de "practicar un servei cooperatiu i fer pinya". En què es tradueix això en clau de comunitat cristiana? Segons el rector, en presència i disponibilitat: "Com a cristians, som presents des de la pregària i l'oració, però també des de l'actuació pel que necessitin".

Abans de les deu del vespre ja va marxar la llum, fallaven els mòbils i els veïns es van que-

dar sense internet. La incomunicació, tal com relata Vinicius, va ser un dels primers avisos d'un temporal que va canviar la fisonomia de l'Espluga de Francolí.

Des de la parròquia van visitar el lloc de la tragèdia i es van sumar a la crida de voluntaris. Feines de neteja bàsiques per facilitar de nou la mobilitat i que impliquen ficar-se enmig del fang per apartar arbres caiguts i tota mena d'objectes que la riuada va arrossegar pels carrers. "Avui, en les feines de neteja, la comunitat cristiana de l'Espluga ha mostrat també afecte i compromís a favor de les persones més necessitades", va concloure Vinicius.

Altres afectats a l'arxiprestat de la Conca de Barberà

Les fortes pluges van afectar també l'església de Sant Pere de Savallà del Comtat, al mateix arxiprestat de la Conca de Barberà. "S'ha desprès una cornisa del campanar, amb carreus grans, que ha caigut damunt la teulada i ha provocat la caiguda de la cúpula del presbiteri damunt l'altar", explicava el rector, **Joan Francesc Amigó**. De matí va visitar l'espai interior del temple barroc per comprovar les destrosses. L'espai a l'església està tancat a l'accés del públic i ara toca determinar-ne els desperfectes. Cada diumenge hi celebraven l'eucaristia i ara la comunitat haurà de buscar un nou espai per a l'ofici dominical. Amigó apunta la voluntat de reconstruir l'església. Però reconeix que serà un procés complex i llarg. "Haurem de parlar amb els feligresos que cada diumenge venen a missa, per veure com ho gestionem i buscar un local on es puguin fer aquestes celebracions".

Montblanc va ser també una de les grans afectades pel desbordament del riu Francolí. L'escola diocesana de la Mare de Déu de la Serra no va poder obrir aquell dimecres. Al llarg del dia es van dedicar a netejar el pati de l'escola, que va quedar inundat i ple de runa. Dijous van reprendre el servei amb normalitat.

També al Monestir de Poblet van quedat temporalment sense aigua, llum, telèfon ni internet. I van lamentar la situació catastròfica de l'entorn del monestir i d'altres punts de la comarca.

L'Arquebisbat de Tarragona va fer l'endemà una nota de solidaritat amb tots els damnificats i les famílies de les persones desaparegudes. També agraïa "la gran tasca de molts voluntaris i els serveis públics per restablir, en la mesura del possible, la normalitat a les zones afectades".

L'Escola de la Mare de Déu de la Serra, de Montblanc | Simó Gras.

LAURA MOR

Professa un nou claretià a Catalunya

El dissabte 26 d'octubre **Canri Situmorang** (Sumatra, Indonèsia, 1988) va fer la professió perpètua com a missioner claretià. Un sí definitiu a Déu que arriba després d'onze anys de formació dins de la Congregació dels Fills de l'Immaculat Cor de Maria. La celebració va tenir lloc al Temple de Sant Antoni M. Claret de Vic. "Déu m'ha cridat a sortir de mi mateix, a predicar als altres, perquè la bona notícia arribi a tot el món", explica Situmorang. Considera aquesta professió perpètua una ocasió per apropar-se més a Déu i als altres. El setembre va arribar a Catalunya, una oportunitat per descobrir la terra on va néixer i predicar Sant Antoni Maria Claret. | CLARETIANS

Deu tradicions religioses participen a la pregària interreligiosa per la pau a Lleida

El Teatre de l'Acadèmia Mariana es va transformar el 4 d'octubre en un espai d'acollida per la pregària interreligiosa per la pau organitzada per la delegació d'ecumenisme i diàleg interreligiós del bisbat de Lleida. Hi van participar representants de 10 religions o tradicions religioses amb presència a la ciutat de Lleida. A mitja llum, amb l'escalfor de les espelmes i una música suau i relaxant, cada grup va tenir ocasió de compartir en confiança la seva pregària. Sota el lema 'Actuem per la Pau?' es congregaran en noves ocasions al llarg del curs. | BISBAT DE LLEIDA

Treball decent i sou digne

Més de cinquanta persones es van concentrar dilluns 7 d'octubre a la tarda a la Plaça Sant Jaume de Barcelona per reclamar polítiques d'ocupació que ajudin a revertir les conseqüències d'un mercat de treball inestable que crea una ocupació precària. L'acte públic, organitzat per la Plataforma Església pel Treball Decent, va comptar amb la participació del Casal de joves la Barceloneta. Van ser els encarregats d'acolorir una il·lustració del ninotaire **Nando** que mostra un jove i una persona de mitjana edat sostenint unes pancartes. El jove es manifesta per un futur digne i la persona gran es manifesta per un treball decent. | ESGLÉSIA PEL TREBALL DECENT

Joan Estruch, el sociòleg a contracorrent (dins d'un ordre)

El sociòleg **Joan Estruch** ha publicat les seves memòries. És el pare de la sociologia de la religió a Catalunya. Fins i tot de bona part de la sociologia a Catalunya i del seu departament a la Universitat Autònoma de Barcelona. I en l'àmbit de la sociologia de la religió és la persona que hi va donar rigor científic, va obrir-la als corrents internacionals, i va crear escola amb els 40 anys de docència i l'ISOR (Investigacions en Sociologia de la Religió).

Una de les coses que ens ha ensenyat Estruch és a acotar amb rigor la terminologia religiosa. Per exemple la paraula secta, que cal distingir de les actituds sectàries. Sense sectarismes Estruch ha fundat la seva pròpia *secta* de sociòlegs de la religió, que dijous 19 de setembre va acompanyar-lo a la presentació del llibre. Presentació amb el seu *deixeble estimat*, el sociòleg **Salvador Cardús**. Editat per Fragmenta, el títol del llibre, *Crec recordar*, ja defineix molt bé la modèstia amb la qual Joan Estruch ha afrontat les memòries. Retrata, sense donar-hi gaire importància, exemples de la valentia amb què s'ha enfrontat a les convencions de cada moment. Sent protestant en una Espanya nacional-catòlica, catòlic en una societat que s'anava secularitzant, abandonant un futur professional possiblement brillant a la Universitat de Lovaina, resistint l'esclerosis funcional de la

universitat, crític amb la jerarquia que no sabia llegir els signes dels temps...

A contracorrent però sempre dins d'un ordre. Ho va retratar molt bé Salvador Cardús en la presentació del llibre. Uns heroismes que sempre ha relativitzat Estruch. L'exemple més il·lustratiu –li hem sentit diverses vegades– és quan a la mili va reclamar els seus drets com a protestant, molt atrevit a l'exercit franquista. Però res es podria comparar a la coherència absoluta dels tres testimonis de Jehovà que va veure com eren castigats per negar-se a agafar una arma.

Pedagogs-mandarins

També hi ha hagut moments que els seus amics l'han fet claudicar. Per exemple, finalment va presentar-se a les oposicions que mai hauria fet per guanyar la plaça de funcionari a la universitat. Un episodi que va emocionar Salvador Cardús quan el recordava aquell dijous en públic. Accedir a la funció pública trencava amb el model universitari, de docència i recerca que Estruch defensa. I davant del tribunal Estruch no es va poder estar de desplegar tota la sornegueria i ironia que marquen el seu caràcter i els seus textos. El tribunal no ho va tolerar i va suspendre el pare de la sociologia a Catalunya. Una humiliació del sistema que encara porten clavada els seus deixebles.

Segons els seus companys d'acadèmia, el llibre en fa poca sang. Però Estruch no deixar de repassar "bruixots" i els "pedagogs-mandarins" que "s'ha apoderat de la universitat i en tenen el control". "El pas següent serà fer-los fer plastilina a classe", diu dels qui obliguen a complir amb mil formularis "i més galindaines" i han deixat de creure en la classe magistral, els seminaris i "els retrògrads exàmens".

Canviar la realitat

Com a bon sociòleg Estruch no es cansa de defensar que "la realitat és com és encara que no ens agradi" i que això és el que ha de mostrar la sociologia. Però "això no vol dir que la realitat no pugui canviar". Com a home d'ordre i arrelament –més de 50 anys de fidelitat amb la Heide, 40 a la mateixa universitat i 35 en un mateixa casa de lloguer– ha hagut de pactar amb la realitat. Però les memòries mostren com la seva manera de fer-ho no ha estat una claudicació. La manera que ha tingut d'acceptar la realitat no ha deixat de mostrar que també es podia canviar. Per això reconeixia que potser sí que "soc un home d'ordre, però amb la consciència que aquest ordre pot canviar, que és desitjable que canviï, i que estic disposat a lluitar per aquest canvi".

Esdevenir catòlic

Un relat interessant de les memòries és el seu pas del protestantisme familiar al catolicisme. Un protestantisme que va exercir de jove de manera oberta implicant-se en el moviment ecumènic. Diu que creu que és el primer protestant que va poder veure el bisbe **Modrego** a Barcelona, quan arribava un Vaticà II que els bisbes franquistes no entenien. No hi ha una caiguda del cavall, o pròpiament una conversió. Diu "vaig esdevenir catòlic", com si fos de passada.

Hi ha un procés d'amistats i d'ambients i, a poc a poc, amb la seva dona, es va sentint més còmode en el món catòlic. On hi respiren millor que en una comunitat protestant llavors molt tancada en ella mateixa pel context repressiu de l'època.

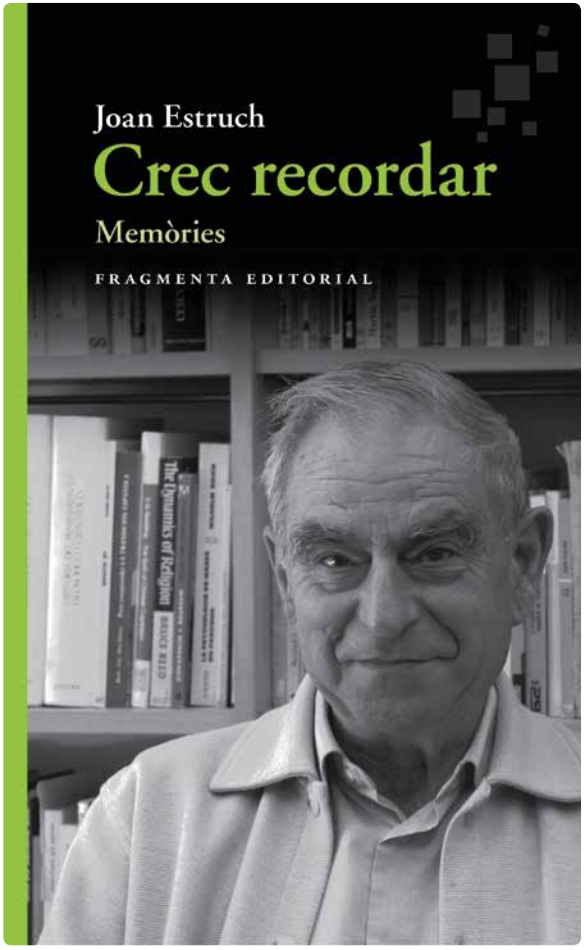

L'amistat amb mossèn **Josep Cardús** (gràcies a qui després coneixeria el seu nebot Salvador), l'ambient monàstic de Sant Pere de les Puel·les i **Joan XXIII** i els aires de renovació del Vaticà II, van fer la resta. "Ens vam trobar a casa", diu Estruch. També llavors va optar per apartar-se dels moviments ecumènics, perquè ningú tingués la temptació de presentar-lo com un trofeu dels catòlics davant dels germans protestants.

Un altre element que al llibre esmenta prou modestament de passada és la seva aportació determinant en les sessions Concili Provincial Tarraconense. Diu que hi va treballar molt i expressa el desencís i les "expectatives frustrades" pel que no va arribar a ser l'aplicació del concili català de 1995. Però el cert és que si les resolucions del Concili Provincial encara mostren avui el que podria canviar de l'església a Catalunya, és gràcies a la visió que hi va aportar Estruch gens contaminada pel funcionat eclesiàstic.

Vida monàstica

Les memòries presenten una vida més familiar al que es podria esperar d'una eminència en el seu camp. I en una aparent jubilació continua treballant en un tema que diu que l'apassiona: l'humor en la Bíblia. No es creu que Jesús no rigués mai. Però encara no veu clar si té recorregut. Tampoc veu clar el que li demanen de genolls els seus fidels, que escrigui sobre la vida monàstica. És una de les realitats religioses que més ha estudiat. Però Estruch diu que s'hi sent massa implicat personalment per poder escriure amb la justa distància del sociòleg.

Certament per la presentació l'editorial s'hagués pogut escollir monestir. Però potser també hi havia algun missatge en triar La Central del Raval de Barcelona, una església secularitzada. La secularització és un dels fenòmens socials que més atrauen als sociòlegs com Estruch. En aquest cas, com a mínim l'església s'ha convertit en una llibreria, temple de cultura, i no una discoteca. Tot i que segur que Estruch tindria alguna observació crítica a fer sobre la mercantilització del món del llibre i els seus rituals. Res queda lliure de la mirada crítica del professor Estruch.

JORDI LLISTERRI

Estudiar Teologia, traslladar el coneixement a la vida

Obria el calendari de lliçons inaugurals l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona el 26 de setembre, el seguia l'ISCR Don Bosco celebrant la inauguració de curs el 2 d'octubre. Fa ben pocs dies, el 8 d'octubre, era el torn de l'ISCREB, i dijous 17, l'IREL, de Lleida. Unes lliçons inaugurals que en la majoria de casos són obertes al públic, i que alhora són una evidència del que s'ofereix durant el curs: fer del coneixement una pràctica de vida, i fer vida allò que a les aules s'imparteix i s'explica. | REDACCIÓ

'La Sagrada Família. La Bíblia en Pedra', de Jordi Roigé, premiat a Buenos Aires

El documental 'La Sagrada Família. La Bíblia en Pedra', dirigit per **Jordi Roigé** i produït per Animaset per a la Sagrada Família, va ser guardonat com a Millor Migmetratge del Festival Arte Non Stop, en aquesta edició 2019. Paral·lelament, en la categoria de Migmetratges va guanyar el premi de Millor Pel·lícula i Millor Fotografia per **Benet Roman**. D'altra banda, aquesta producció catalana va ser seleccionada a Itàlia en la 22a Edició del Festival Religion Today, que es va emetre a primers d'octubre a Trento. | ANIMASET

Enmig d'un món ferit... el sopar "dels sentits i els sentiments"

Una voluntària de l'Hospital de campanya va suggerir fer un sopar "benèfic" amb la implicació de molta gent. Es tractava d'unir esforços i de posar en marxa una cadena de favors. Aquest 'Sopar dels sentits i dels sentiments' va reunir el 26 de setembre a Santa Anna dos-cents comensals i un bon grapat de joves de dues escoles de Teresianes van servir les taules. No es tractava només de una "obra benèfica" per a recollir cèntims, sinó de viure sentiments d'empatia, compassió, misericòrdia, fraternitat, justícia i amor. | M. VICTÒRIA MOLINS

Jacques Haers: "El perill de la secularització és no preguntar-se pel més profund de la vida"

El jesuïta **Jacques Haers** és professor de Teologia i Ciències Religioses a la Universitat Catòlica de Lovaina. El 7 d'octubre va participar en la conferència d'inici de curs Cristianisme i Justícia. Conversem amb ell sobre el seu camp de coneixement, la reconciliació.

La reconciliació és possible en un món amb tants conflictes?

Si no és possible estem en un embolic terrible. Ha de ser possible perquè ho necessitem. Hi ha un salt, una confiança, un camí molt llarg per fer-ho possible. Imagina't una persona que odies, o que t'odia a tu. No voleu veure-us ni trobar-vos. Però tenim la confiança que al cel estarem junts, compartint la taula. Si t'imagines aquest futur, quina és la conseqüència en la teva vida ara? Perquè això et permet fer passos en la direcció de la reconciliació, tot i que ara mateix sigui impossible. La visió d'un món reconciliat, fins i tot en un món en desesperació, permet fer passos.

Només hi ha una manera de reconciliar-se?

Hi ha diferents tipus de reconciliació. Es pot decidir viure cadascú la seva pròpia vida sepa-

rada. No ens ataquem, no ens farem mal. Un altre tipus de reconciliació és en la que malgrat l'enemistat es busca un punt de trobada per anar fent, poc a poc, una realitat nova. Això és molt més difícil.

També hi ha tipus de reconciliació retributiva i restaurativa, en les quals es tracta de compensar pel mal que s'ha fet. Hi ha diferents etapes en tot això. Reconciliar és viure junts de manera que la vida comuna ens ajudi a tots. Des del meu parer de teòleg, en la creació estem en relació amb Déu i ens trobem en una convivència amb els altres.

Sembla difícil quan les divisions augmenten i cada vegada són més grans les distàncies.

Sí, i ja és una manera de reconciliar-se. Vivim en vaixells separats i distants, que no volen xocar. No obstant això, hi ha dues coses. La primera és que xocarem segur. El món no es pot dividir tant. Cal diferenciar entre la línia i l'espai fronterers. Anem a trobar-nos sempre en espais fronterers. La trobada és inevitable. La segona és que no ens podem enriquir més si no entrem en contacte amb l'altre que realment és un altre. No entrar en contacte amb altres és un empobriment a nivell humà, és perdre humanitat.

Abans de la reconciliació és necessari el reconeixement. Què passa amb els morts a la Mediterrània si el reconeixement és només mediàtic?

Hem de tractar que aquest reconeixement es faci, i no només per fidelitat i respecte als que tracten de creuar la Mediterrània, sinó també per nosaltres que estem perdent la nostra humanitat. Allò que en última instància ens fa humans és la compassió, no ser subjectes aïllats o desconnectats. Perdre aquesta connexió és perdre la nostra humanitat.

Per por, per orgull o perquè no volem que la nostra riquesa es toqui, diem 'aquests immigrants no existeixen'. Però negar-los és perdre part dels que profundament som. Aquesta és la importància de l'altre com a altre.

A vegades diem que ens entenem bé amb altres, però resulta que són solament aquells a qui donem el dret de ser altres. També hi ha aquells als que no reconeixem com altres: els altres. La relació d'alteritat és fonamental, no com un afegit a la subjectivitat, sinó l'alteritat defineix la subjectivitat. En matemàtiques es parla de la teoria de conjunts: primer hi ha un conjunt que influeix en les relacions entre individus. En flamenc tenim una paraula per definir-lo, que ve a significar 'l'aliança del destí'. Som aliats en el destí de ser món, de ser creació.

El marc en què ens movem canvia?

A Flandes i aquí a Catalunya es crea una identitat difícil. Una identitat que està disposada a col·laborar en un futur junt o una identitat que es vol definir a si mateixa pendent de no ser l'altre. En un conflicte, els partits, la gent involucrada, s'ha de trobar per buscar junts un camí.

Reconeixent la legitimitat de la posició de l'altre, en qualsevol de les parts?

Això pot implicar que un s'ha de donar compte que l'altre no arriba a reconèixer aquesta identitat diferent. A Espanya i Catalunya hi ha jocs d'identitat múltiples i complexes. Això cal solucionar-ho d'una manera no violenta, que no forci més els dos blocs.

La pregunta és com farem junts una realitat nova. La frontera pot ser separació en la qual es deixa de banda a l'altre. En canvi, si és espai de trobada poden brollar possibilitats noves per molt lent que sigui. El mestissatge és una cosa així. En l'espiritualitat és el que anomenem camí del discerniment en comú. M'encanta que ara els jesuïtes fem èmfasi en aquest camí del discerniment en comú.

Sovint diem 'no m'entenen'. Aquesta manera de parlar ja em distancia de l'altre. La pregunta hauria de ser 'com ens entendrem?'. Això és el que és difícil i sovint comporta patiment per arribar a aquesta trobada. La pregunta que ens podem fer és si estem disposats a patir sense generar patiment a l'altre.

A Flandes amb l'islam i concretament amb el vel ens trobem en una situació semblant. Hi ha gent que té por al desconegut, quan s'ha de veure com una contribució a la taula de discerniment. Això pren temps perquè hem d'entendre què aporta cada un a aquesta taula i quines pors ens habiten.

Un altre fet semblant entre Flandes i Catalunya és el procés de secularització. Quin és el paper de les diferents tradicions religioses en els processos de reconciliació?

La pregunta que planteja la religió és 'què és el més fons, el més profund en la teva vida?', quina és la nostra 'font de Vida'. El més perillós que veig en la secularització és oblidar-se d'aquesta pregunta. Secularització vol dir que estem perdent aquesta relació. Quan això s'oblida, la reconciliació es fa molt difícil. Pot portar a no acceptar aquesta compassió fonamental i és com tallar una part del meu ésser. Aquest és el perill de la secularització, no el perdre a Déu en un sentit institucional.

Això afecta el compromís amb la justícia?

Es necessita fe per treballar per la justícia i la fe cristiana implica treballar per la justícia. Si això es desconnecta hi ha un problema. Primer, hi ha gent treballant per la justícia que no tenen per què ser cristians. Nosaltres sempre hem d'ajudar aquesta gent en la fe perquè continuï al servei de la justícia. Una fe que no té per què estar d'acord amb el credo cristià. La fe cristiana també s'ha utilitzat per oprimir al llarg del temps. Però si la fe és cristiana implica treballar per la justícia. Pregunta't quin tipus de fe tens. Si et permet matar el pobre, com va fer l'Alemanya nazi, no és fe cristiana.

IGNASI ESCUDERO

animaset
media i comunicació
www.animaset.cat

Catalunya Religió inicia una edició en italià

Mirant cap a Roma. Catalunya Religió inicia una versió italiana amb una selecció dels continguts informatius més destacats. A partir d'aquest mes d'octubre alguns dels articles setmanals tindran també un resum en italià per acostar la vitalitat religiosa de Catalunya fora del país.

L'edició italiana compta també amb un butlletí que enviarà regularment les notícies més destacades de la realitat religiosa catalana als subscriptors de llengua italiana. És un instrument que també posen a l'abast dels catalans que tenen contacte amb els entorns eclesials i religiosos italians o vinculats amb la Santa Seu, a qui poden convidar-los a subscriure's.

Coincidint amb els 10 anys, Catalunya Religió es consolida com la plataforma informativa sobre l'actualitat religiosa de Catalunya amb més difusió. L'edició digital és el referent de la informació religiosa a Catalunya. I amb 20.000 exemplars, l'edició mensual gratuïta en paper situa per primera vegada una revista de temàtica religiosa entre les publicacions en català amb més difusió.

Amb l'edició en italià es respon a l'objectiu principal de Catalunya Religió: difondre amb normalitat i de manera positiva la vitalitat de les institucions religioses a Catalunya.

La Fundació Catalunya Religió és la responsable d'aquest projecte comunicatiu que es finança amb patrocinis i donatius d'entitats religioses i particulars. Des del 2017, la Fundació Catalunya Religió també participa amb els Missioners Claretians de Catalunya en l'empresa de comunicació i serveis audiovisuals Animaset.

REDACCIÓ

Musulmans de Mollerussa compren terrenys per a una mesquita en un polígon industrial
Dc, 25/09/2019 | Segre

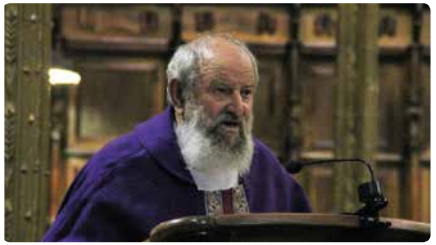

Mor Ramon Anglerill, el rector que va inspirar Ballarin per mossèn Tronxo
Dg, 29/09/2019 | Regió 7

La Seu de Manresa reedita el conveni, que destinarà els 240.000 euros a fer obres i a planificar-ne
Dg, 13/10/2019 | Regió 7

El cicle d'orgue de la catedral de Barcelona celebra 30 anys
Dl, 14/10/2019 | ARA

Cultura restaura 32 esglésies de Ponent i el Pirineu gràcies al programa Romànic Obert
Dm, 01/10/2019 | La Mañana

Obertura del Sínode. El Papa recorda que l'Evangeli no s'imposa, s'ofereix
Dl, 07/10/2019 | Vatican News

Càritas desmenteix Vox: no són els estrangers els que reben més ajudes socials
Dj, 10/10/2019 | La Vanguardia

Darreres excavacions a l'ermita de Sant Jaume de la Granja d'Escarp
Dv, 11/10/2019 | La Mañana

Solidaritat Sant Joan de Déu
@solidaridadSJD

A Sant Joan de Déu treballem per revertir la #pobresa gràcies a la teva #solidaritat i compromís a través de programes i habitatges per a persones i famílies en situació de #sensellarisme, a més d'acompanyament social, formatiu i d'inserció laboral 👉 bit.ly/2Mp5zaG

OH Aragón-San Rafael i 3 més

16:20 · 17 oct. 19 · Twitter Web App

Salesians Sabadell
@SalesiansSbd

Una experiència vivencial dins de l'itinerari que ofereix el Casal Don Bosco a @marticodolar. Un grup de nois i noies de #2ESO han reflexionat i compartit els seus pensaments sobre ells i la seva vida a partir de dinàmiques i del joc. #ConvivènciesCristianes

22:07 · 09 oct. 19 · Twitter for Android

Vedruna Catalunya Ed
@VedrunaCat

Un pensament de color verd avui que ens ha de mantenir ferms per sempre en conviccions, accions i compromisos 🌱🌍 #jovespelclimavedruna #intensament #FridaysForFuture #escolacompromesa

12:44 · 27 set. 19 · Twitter for Android

La Sagrada Família
@sagradafamilia

— Resum d'obra —
Torre de Jesucrist – Nivell 4
Torres dels Evangelistes Mateu i Lluc – Nivell 10
Torres dels Evangelistes Joan i Marc – Nivell 9
Estem col·locant el setzè nivell de la torre de la Mare de Déu.
#capal2026 #enconstrucciósSF

13:01 · 16 oct. 19 · Twitter Web App

Unió de Religiosos de Catalunya
@ReligiososCat

Els religiosos i religioses del @bisbatlleida van fer una trobada de germanor acompanyats del bisbe Mons. Salvador Giménez. Aquí tenim algunes de les imatges de la jornada! ⬇

9:01 · 30 set. 19 · Hootsuite Inc.

Obs Blanquerna
@ObsBlanquerna

Salvatore Izzo, periodista de l'agència italiana Agi, P. Salvino Lombardi, director del centre de pastoral de l'Opera Romana de'll Peregrinaggio de #Roma i Mons. Remo Chiavarini, administrador de l'Opera Romana de'll Peregrinaggio. Avui tenim seminari #comrel a la @FJoanMaragall

Catalunya Religió i 8 més

14:42 · 04 oct. 19 · Twitter for iPad

MCECC
@esplaisMCECC

Els Centres d'Esplai sempre hem educat en valors com la democràcia, la justícia, la llibertat i el compromís ciutadà. Des d'@esplaisMCECC mostrem la nostra decepció i indignació per la sentència emesa pel TS, una vulneració als drets humans, socials i polítics 🎗 #SentènciaProcés

Zona 12 MCECC i 8 més

10:54 · 14 oct. 19 · Twitter for Android

GTER
@grupdereligions

Mar, port i diàleg interreligiós.Stella Maris i el GTER han organitzat el primer viatge interreligiós pel port de BCN.Descoberta de 40km pel port de Barcelona. S'ha conegut com funciona aquesta part de ciutat. El port és un espai natural de trobada de gent de totes les religions.

21:53 · 10 oct. 19 · Twitter Web App

La Salle Catalunya
@LaSalleCat

Trobada d'Equips de Treball del Districte per aprofundir amb el #NCALaSalle . Avançem en el Nou Context d'Aprenentatge.

23:16 · 15 oct. 19 · Twitter for iPad

Papa Francesc
@PapaFrancesc

.@Pontifex: "El veritable rostre de l'amor és la misericòrdia. Practicant-la s'esdevé deixebles de Jesús i es manifesta el cor del Pare"

23:26 · 27 set. 19 · Twitter for iPhone

Escola Pia Catalunya
@escolapiacat

Molta il.lusió i moltes ganes de sumar per part de totes les companyes que s,incorporen a @escolapiacat. Bona Formació Inicial! Us donem la benvinguda!!

13:58 · 27 set. 19 · Twitter for Android

Càritas Barcelona
@caritasbcn

Aquesta tarda, amb motiu del dia mundial pel treball decent ⚒, ens hem concentrat a la Plaça Sant Jaume per demanar un #treballdecent i un sou digne 👩🔧👨🔧

Cristianisme i Justícia i 6 més

18:29 · 07 oct. 19 · Twitter Web App

Maristes en xarxa
@maristesenxarxa

Avui ens reunim a @mogentllinars per començar la primera Assemblea de Coordinadors/es de Pastoral! #MaristesAra #Maristes @MaristesCat

10:41 · 03 oct. 19 · Twitter for iPhone

CATALUNYA RELIGIÓ

Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat | Edició mensual impresa de distribució gratuïta.

Director: Jordi Llisterri i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

ISSN: 2604-7004. Dipòsit legal: B5112-2019. Imprès a Imprintsa, a Sant Fruitós de Bages. Publicació auditada per OJD.